

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

VIII. József-utca
78. sz. II. e. 10. a

Kiadóhivatal:

József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Kereselyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Kereselyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Kereselyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet.
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Kereselyázó-Egylet.
Kassai Kereselyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Kereselyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcei Kereselyázó-Egylet.
Lőcei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Kereselyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Kereselyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet.
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet.
Pápai Kereselyázó-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet.
Sátoraljai helyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Kereselyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre.
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Kereselyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Kereselyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet.
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szelnoki Kereselyázó-Egylet,
Temesvári Kereselyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai klub
Tordai Kereselyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.00. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézeiteinek.

Jó kedvet a munkához.

Megnyílnak ismét az iskolák kapui és kezdetét veszi a testet, lelket erősítő munkásság. De az iskolai munka a tanítónál mint a tanulóknál csak úgy lehet igazán eredményes, csak úgy nem lesz lélek- és testemésztővé, ha igyekezet, ha jó kedv kíséri. — A legtökéletesebb tanulás csak az lehet, mely nem teher, hanem gyönyörűség; az igazi tanítás csak az olyan, melyik kedvet kelt a munkára. — A mi tárgyunk, a testgyakorlatok tanítására az ifjúság előtt általában nem is egyéb mint vidám multság: legyünk rajta, hogy az maradjon! — Ne csináljunk az iskolai tornázásból egy rideg rendszeres mozgás-tudományt, melyet be kell taníttatni a növendékekkel. Van a testgyakorlatoknak egészséges rendszere, logikus módszertana, de ne öljük meg a rendszerrel magát a tornázásnak lelkét. Az ifjúsági testi nevelés nem tréfa dolog, de nem is temetés vagy katonai dressura. Az ifjúságot nem kell valamire, p. o. nyújtógyakorlatokra megtanítani a tornaórákon, hanem fel kell vidítani és erősödni kell őt engedni.

Ezen fő elve a testi nevelésnek már érvényesült a mi tornatanításunkban, mert a mi tornázásunk ma már nem német torna rendszer gyenge utánzata, hanem van benne a válógató rendszer daczára némi egyéni színezet is. — Azt veszszük észre, hogy a tanulósg jobb kedvvel jön a torna órákra, a játékokat is többen gy-

korolják, a szabadtéri gyakorlatok általánosan elterjednek. sőt a versenyzési kedv is emelkedik. Szóval az igyekezet, a jó kedv fellendülőben van az ifjúság körében. — Ez pedig a sikernek első kezessége. —

Hogy a magyar ifjúság erősödése a kivánt gyors léptekkel haladjon előre, ahhoz a legfontosabb kellék, hogy tornatanáraink is kedvvel és lelkesedéssel teljesítsék kötelességüket. Ugyde hallom az ellenvetést: kinek van kedve a tréfára, mikor alig van meg betevő falatja! E sokat hangoztatott panasznak már csak az általános alapja van meg, mert, hála miniszterünk buzgalmának, tornatanáraink nagy részének kenyere már biztos. Azt azonban viszont magunknak is igazolnunk kell, hogy a tanítóságnak, tanárságnak vagyoni helyzete nem nagyon deríthet vidámságra. Holott igazi tanításról, igazi nevelésről addig ne is ábrándozzunk, míg a tanítóság homlokáról a nehéz megélhetés boruját el nem oszlatjuk. Igen, voltak és vannak e szép hivatásnak is apostolai, lelkes harczosai, kik éhezve, fázva, rongyosan, de vidáman teljesítik kötelességüket, mert ez az ő gyönyörűségük, mely kárpótolja őket minden anyagi bajért. Ugy de botor számítás volna ily ritka és mindinkább ritkuló kivételes nagy lelkekre gondolni, mikor az általános helyzetet akarjuk látni. Régi tornatanáraink közül is említhetnénk többeket, kik pár forint díjazás mellett, úgy szolván ingyen munkával oly eredményt értek el, minőre ma kevesen lehetnek

büszkék. A közéletben vagyunk, lassan haladó nemzeti intézményeinkkel a mi ügyünk is lépést tart. A multtal szemben sokat haladtunk, de vérmes reményekkel nem szabad magunkat áltatnunk. — Ily viszonyok közt tornatanárainktól elvárhatjuk, hogy sorsukban bizva az év elején jó kedvvel, vidáman köszöntik a hozzájuk örömmel jövő ifjúságot. — Sok baj, sok méreg keseríti a tornatanárt egy év alatt, de sok öröm, sok mosoly deríti fel arcát, ha a nevető, vidáman mulató fiukban kedvét leli. Egy rideg közönnyel végig vezényelt tornaóra kettővel ér fel úgy a tanárra mint a tanulóra, míg a vig tanuló közt repül az idő és eredménye is jobb lesz.

Nem mindenki van hajlandóság a vidámságra de minden tanárban kell hogy maradjon annyi kedély, hogy a vidám arczokat jobban szereti különösen ott, hol vigadni kell, mint a szomorukat. — Túrje tehát el minden tornatanár néha még a fegyelem rovására is a fiuk vidámságát, és viduljon maga is fel a gyermekek örömein.

Az év elején tornatanárainknak egészséget, jó kedvet és sok szerencsét kívánunk. Találjanak örömet és elismerést szép és nehéz munkájuk teljesítésében.

A „Budapesti Torna-Club“

1899. évi szeptember hó 17-én (vasárnap) délután 3 órakor a „Budapesti Torna- és Sportegyletek versenypályáján (Csömöri-ut) rendezendő kerékpár- és atletikai versenyeinek feltételei.

Nevezési zárnap. 1899. szeptember 12-én este 8 órakor. Nevezések a Budapesti Torna-Club választmányához czimezve (Budapest, V. ker., Markó-utca 20. szám alá) küldendők.

A kerékpárversenyek és az atletikai bajnokságok versenyei országos jellegűek; az atletikai versenyei egyéb számai nemzetközi. A kerékpárversenyekre a „Magyar Kerékpáros-Szövetség“, az atletikai versenyekre a „Magyarországi Tornaegyletek Országos Szövetsége“ nek idevágó versenyszabályai mérvadók.

A kerékpárpálya kerülete 500 méter, 30 méter sugaru, $3\frac{1}{2}$ méternyire emelt fordulókkal. Szélessége 7 m. A 120 méteres czélegyenesben 8 méter.

A salakozott futópálya $\frac{1}{4}$ angol mfd. ($402\frac{1}{4}$ m.) kerületű, szélessége 5 méter, a 100 méter hosszú czélegyenesben 8 méter. A 200 méteres és annál rövidebb síkfutásoknál minden versenyző külön 120 cm. széles, kötelekkel elhatárolt pályán fut. Az egyik forduló magába ölelő 200 m.-es bajnoki versenynél 30 cm. szélességben az elhatárolástól, minden versenyzőnek külön kiméretik a versenytáv.

Az ugrások és dobások az ezen célra berendezett salakpályákról történnek.

Versenyeik:

I. Síkfutás 100 yard = 91'4 méter (nemzetközi v.)

Elsőnek diszitett ezüst-, másodiknak ezüst-, harmadiknak bronz-, negyediknek bronz-érem.

II. Kerékpár-térelőnyverseny, 200 méter (országos nyílt.)

Elsőnek diszitett ezüst-, másodiknak ezüst-, harmadiknak ezüst-, negyediknek bronz-érem.

III. Magyarország bajnoksága magasugrásra (országos.)

Elsőnek „Magyarország 1899-iki bajnoka magasugrásban“ czim és arany-érem bajnoki szalagon, másodiknak diszitett ezüst-, harmadiknak ezüst-érem.

1899-iki bajnok Frey Ferencz (Ó-Budai Torna-Egylet), 166 cm. eredménnyel.

IV. Távolugrás (nemzetközi.)

Elsőnek diszitett ezüst-, másodiknak ezüst-, harmadiknak bronz-, negyediknek bronz-érem.

V. Kerékpár főverseny. 10,000 m. = 20 kör. Országos nyílt. Vezetés megengedve.

Elsőnek diszitett ezüst-érem és tiszteletdíj, másodiknak ezüst-érem és tiszteletdíj, harmadiknak ezüst-, negyediknek bronz-érem.

VI. Magyarország bajnoksága 200 méteres síkfutásra (országos.)

Elsőnek „Magyarország 1899-iki bajnoka 200 méteres síkfutásban“ czim és arany-érem bajnoki szalagon, másodiknak diszitett ezüst-, harmadiknak ezüst-érem.

1898-iki bajnok Speidl Zoltán (Magyar Uszó-Egyesület) $24\frac{2}{5}$ mp. eredménnyel.

VII. Síkfutás 1 angol mértföld = 1609 méter (nemzetközi verseny.)

Elsőnek diszitett ezüst-, másodiknak ezüst-, harmadiknak és negyediknek bronz-érem.

VIII. Nyeretlenek kerékpár-versenye 100 méter (országos zárt.)

Elsőnek diszitett ezüst-, másodiknak ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

IX. Magyarország bajnoksága diszkoszvetésre (országos.)

Elsőnek „Magyarország 1899-iki bajnoka diszkoszvetésben“ czim és arany-érem bajnoki szalagon, másodiknak diszitett ezüst-, harmadiknak ezüst-érem.

1898-iki bajnok Coray Arthur (Budapesti Torna Club) 30 m. 53 cm. eredménnyel.

X. Síkfutás térelőny-verseny $\frac{1}{4}$ angol mértföld = $402\frac{1}{4}$ méter (nemzetközi.)

Elsőnek diszitett ezüst-, másodiknak ezüst-, harmadiknak és negyediknek bronz-érem.

XI. Labdarugó-verseny (nemzetközi.)

Elsőnek diszitett ezüst-érem, másodiknak és harmadiknak ezüst-, negyediknek bronz-érem.

A Budapesti Torna-Club atletikai versenye.

Budapest, jultus 23-án.

100 yardos síkfutás-handicap (egyleti).

Első előfutam: 1. Ramaszeder István (előny nélkül)
2. Lucius Károly (4 m. e.) Harsády József (3 m. e.) Sajó Béla (2 m. e.)

Második előfutam: 1. Franyó Gyula (2 m. e.) 2. Malaky János (4 m. e.), Kakas Gyula (5 m. e.)

Harmadik előfutam: 1. Guttman Alfréd (1 m. e.) 2. Bötz Sándor (6 m. e.), Minder Frigyes (4 m. e.)

Döntő futam: 1. Ramaszeder István, 2. Lucius Károly, 3. Guttman Alfréd $\frac{1}{2}$ méterrel nyerve, test-szélességgel hátrább harmadik.

Diszkoszdobás (országos). Lenz Rezső (Óbudai T.

E.) 3140 cm., 2. Crettier Rezső (M. U. E.) 3000 cm., 3. Ruda Győző (III. ker. T. és V. E.), Bernáth János (III. ker. T. és V. E.). Győztes dobása magyar rekord, az eddigi rekordot Strausz Gyula tartotta 3136 cm. dobással.

200 m.-es síkfutás. 1. Schubert Ernő (M. U. E.) 26", 2. Ramaszeder István (B. T. C.), 3. Guttman Alfréd (B. T. C.). A czélegyenesben fenti sorrendben futnak a versenyzők, a czél előtt valamennyien lassítanak és 4—4 m. különbséggel érkeznek be.

Magasugrás (országos). Franyó Gyula (B. T. C.) 172 cm., 2. Sajó Béla (B. T. C.) 163 cm., 3. Goldner Gyula (Nemzeti T. E.) 158 cm. Róka János (B. T. C.), Kakas Gyula (B. T. C.), Bötz Sándor (B. T. C.), Gáborovitz Emil (B. T. C.), Strausz Gyula (Óbudai T. E.).

1/2 ang. mfd.-es síkfutás-handicap (országos). 1. Lamberger Manó (T. K.) 25 m. e. 53³/₆", 2. Ramaszeder István (B. T. C.) 18 m. e., 3. Ujvári Cseh Ödön (M. U. E.) 14 m. e., 4. Malaky János (B. T. C.) 16 m. e. Ruda Győző (III. ker. T. és V. E.) 25 m., Bötz Sándor (B. T. C.) 28 m., Krall Ferencz (B. T. C.) 35 m. 1¹/₂ méterrel biztosan nyerve, két méterrel hátrább harmadik, jó negyedik.

Súlyemelés 50 kg.-os súlyzóval (országos). Weisz Rikárd (M. T. C.) 29 emeléssel, 2. Horváth István (B. T. C.) 26 emeléssel, 3. Gerber Sándor (M. U. E.) 23 emeléssel, 4. Deling Pál (B. T. C.) 18 emeléssel, 5. Argay Ferencz (Óbudai T. E.) 18 emeléssel, Weymann Alfréd (B. T. C.) 17 emeléssel, 7. Chernoch János (B. T. C.) 8. Erdős Ceni (M. T. K.) 6 emeléssel.

A versenyek után a Budapesti Torna-Club két csapata közt football-mérkőzés volt. A mérkőzés eredménye 2:6 arány volt a kék-fehérek javára. A nagy meleg lankasztólag hatott a játékosokra és ennek tudható be, hogy a mérkőzés nem folyt le a várható élénkséggel, de azért látható volt a csapatok nagy haladása tavasz óta, különösen a összjátékot illetőleg. „S—V.”

A testnevelés ügye a nagyváradai r. k. főgymnasiumban.

Kolunovics Sándor igazgató által gondosan egybeállított értesítő kimerítően foglalkozik az iskola testnevelésével. Az intézet orvosa dr. **Schiff Ernő** az egészségtant a VII-ik osztályt heti két órában tanította. A tornát az iskolában már 22 éve a lapunk olvasói előtt jól ismert jeles tornatanár **Rátkay József** tanítja.

A tornázás örvendetes szép eredményéről a következő részletes jelentés számol be:

Az óráküzök szabadon választott játékaik az intézet udvarán; a tornaórák nagy része a 25 m. hosszú, 15 m. széles, 6 m. magas tornateremben tartattak. Az északi fekvésű terem két kijáráttal, s három oldalról, 13 ablakon, kellő világítással bír.

A szerekekkel végezett gyakorlatok közül, a buzogánygyakorlatokat 42 ifju végezi egyöntetűen. Kiválóan Miklea Szévé, 4 oszt. tanuló. A kötélugrás gyakorlatait 53 ifju végezi egyenlő képességgel. A vasbot gyakorlatait 35-en végezik versenyképesen. A nagy bőrlabdák, kötélhuzás, vízszintes deszka, mászó-pózna, korbács-játék, kifutó, polgárháboru, lapdakergető, duplex,

suszter, fogó, kotlójáték, rudtasítás, kecske-táncz, gyerehozzánk játékaiban, a rend- és katonai gyakorlatokban nagyság szerinti sorakozással, részt vett az összes ifjuság. A mászó-pózna, függeszkedés, távol- és magas ugrás, távol és magas rudugrás másodpercek és centiméterek szerint számítottak az egész éven át. A katonai gyakorlatban kiváló volt a 4-ik, 5—6-ik, 7—8-ik osztály egy-egy szakasza, mintegy 60 tanuló, 3 szakaszvezetővel; A távol ugrásban (homok talajon futva) Várady Sándor 4. oszt., Mercsa Viktor 7. oszt. tanulók 5:30 m. ugrással tünnek ki, a távolrudugrásban Német Jusztin 4. oszt. 6:80, Mercsa Viktor 7. oszt. 7 m. ugrással győztes. Az egyéni versenyen kívül mindezekből osztályverseny is tartatván, a negyedik osztály győzött, távol ugrásban 389 m. átlagos eredménnyel, a távol rudugrásban ugyanezen osztály ért el, 4:82 m. átlagos eredményt.

A magas ugrásban (homokos talajon szaladva) Mercsa Viktor 7. oszt. 1:45 cm., magas rudugrásban ugyanő 3:10 m. ugrással vált ki. A magas rudugrás, mint czéltalan gyakorlat, nem kötelező.

Futás csak mint tömeges és kitartó futás vétetett elő, 3—5 percig. Gyorsfutás eszközlésére a korbács-játék és a kifutó szolgált, de a futás mint veszélyessé válható küzdelem, mellőztetett.

A kápás támfa az első és második osztályban, a ló minden osztályban, minden magasságban, erő és ügyesség szerinti gyakorlatokkal, a bak azonban csak a 3—8-ik osztályban használtatott.

A függeszkedés sima kötélén, a párhuzamos három első osztályban, kéz és láb segélyével történt.

A nyujtón 37 ifju jelentkezett versenyre. A forgások teljes kizárásával Mercsa Viktor VII., Bánk György, Molnár János, Rónay József V., Papp János, Várady Sándor IV, Oláh György III. B), Böszörményi Árpád, Böszörményi László III. A), Bika Lajos I. B) oszt. tanulók az erőhöz mért gyakorlatokban, kiváló könnyedséggel és szép testtartással váltak ki.

A korlátlan Medvigy Ferencz VII., Bánk György és Molnár János V., Papp János IV., Oláh György III. B), Szakáll János III. A), Fekete János II. B), Papp Adorján I. B) oszt. tanulók, az erőhöz mért gyakorlatok végzésénél kiváló könnyedséggel és szép testtartással tünnek ki.

A lovon Bognár Ferencz és Oláh György III. B) oszt. tanulók könnyed, biztos és szép testtartással végzett mutatványa vált ki a versenyzők közül.

Kirándulás ez év folyamán, nagyobb tömegű ifjusággal, csak az intézeti majális alkalmával tartatott. A lapdázásban minden osztály résztvett 8—10 esetben. *Evezni megtanult* 149, korcsolyázni 146, uszni 152, kerékpározni 41 ifju. Az iskolaév végén tartott évszáró tornaversenyen buzogánygyakorlatokért Miklea Szévé és Németh Jusztin IV. oszt. tan., távolugrásért Mercsa Viktor VII., Várady Sándor IV. oszt. tan., távol rudugrásért Németh Jusztin IV., oszt. tan., lógyakorlatokért Oláh György III. B) oszt. tan., a nyujtón végzett gyakorlatokért Mercsa Viktor VII. oszt. tan., a korlátgyakorlatokért Medvigy Mihály, Lupucz János VII., Bánk György VI., Papp János IV., míg a bakon Papp Viktor VI. oszt. tanulók nyerték jutalmul az intézeti érmet. A majális alkalmával rendezett tornajátékokban a rendezőbizottság 20 darab ajándékért versenyzett az ott megjelent ifjuság. Felmentésben részesültek a papnövendékek; kívülök szervezeti baj miatt 17 ifju.

Tornaügy, játékok, tavaszi multság.

Az intézet ifjusága Rátkay József, torna-művezető felügyelete alatt december és januárius hónapokban az igazgatótól kitűzött napokon a városligeti tavon korcsolyázott s ugyanitt gyakorolta magát ősszel és tavasszal az evezésben. A testi egészségre oly anyyíra szükséges fürdésre is bő alkalom nyílt, mert a tanulók a Rimanóczy Kálmán diszes fürdőjét látogatták több ízben, melynek tulajdonosa leszállított áru, kedvezményes jegyeket engedélyezett intézetünk növendékei részére. A játékokat az ifjak a tornaórákban a főgymnasium nagy udvarán és a városligetben gyakorolták. A tanulók az egész év folyamán csoportonként természetrajzi kirándulásokat tettek a természetrajz tanárától kijelölt helyekre.

Az intézet ifjuságának a tavaszi multsága június hó 10-én volt a jászóvári prémontrei kanonok tulajdonát képező Félix-fürdőben. A tanulók a délelőtti órákat tornázással, lapdázással és más játékokkal töltötték el, délután pedig versenyek és gyakorlatok voltak. Az időjárás kellemetlen volt, mert a nap folyamán az eső többször megeredt, mégis az esti órákban igen nagy számú közönség érkezett a fürdőbe, s a táncmultság is kitűnően sikerült. Az ifjuságnak e multságra fizetett részvételi díjaiból a költségek levonása után maradt 54 frt 22 kr. Ez összeget a rendező-bizottság a Makroczy-alap növelésére fordította.

A legnagyobb elismeréssel kell szólnunk azon gondról, melyet ez intézet a szabadtéri gyakorlatokra, az uszásra, evezésre, játékokra és kirándulásra fordít. — Sajnáljuk azonban, hogy a fiatal papnövendékek a testgyakorlatok legalább valamelyik nemében nem vettek részt.

Balatonföldvári sport-ünnepek.

A Magyar Athletikai Club Balatonföldváron, hol clubháza s nyári sporttelepe van, három napi sportünnepélyt rendezett, melynek eredményéről a következőkben számolunk be:

I. Budapest-Balatonföldvár, kerékpáros-verseny 130 kilométer.

Indítás f. hó 13 án reggel 4 óra 40 p. Indító: Magyar Elek, célbíró: Krepelka Béla, időmérő: Koszits Szilárd.

1. Ducker Ödön M. A. C. 6 ó 11 p. ezüst-érem, ezüst babérkoszoru. 2. Szóts Aladár főhadnagy, m. a. c. ezüst-érem. Az országut rossz állapota kedvezőtlenül befolyásolta az eredményt.

II. Uszó-versenyek. (Balatonföldvár) Elnök: Gróf Széchenyi Imre, titkár: Krepelka Béla, indító: Réthy Pál, célbíró: Kováts Béla, időmérő: Stankovits Szilárd.

a) 200 m. ifjusági uszó-verseny a balatonföldvári nyaralók részére.

1. Beinke Miklós 4 p. 16 mp. tiszteletdíj. 2. Tóthfalussy Imre tiszteletdíj.

b) 400 m. uszó-verseny club tagoknak.

1. Tasnády Endre 11 p. 57 mp ezüst-érem. 2. Dr. Gerber Ferenc bronz-érem. Erős hullámverés.

Athletikai versenyek. Balatonföldvár, d. u. 5 óraker. Elnök: Dr. Krasznay Ferencz, titkár: Krepelka Béla, időmérő: Stankovits Szilárd, indító: Réthy Pál, célbíró: Friedrich Nándor, versenybíró: Bezerédj Viktor, Dr. Gerenday György, Lázár Pál.

a) 100 yardos síkfutás. Gyep-pálya.

1. Weimess László 12 mp. ezüst-érem. 2. Toldy Ernő bronz-érem. 3. Denkó Kálmán bronz-érem.

b) Gerelyvetés.

1. Wein Árpád 23 : 10; ezüstérem. 2. Dr. Gerber Ferencz 20 : 75. 3. Denkó Kálmán bronz-éremek.

c) Hármás ugrás.

1. Denkó Kálmán 11 : 40 ezüst-érem.

d) 220 yardos síkfutás térelőnyvel.

1. Krempels József (10 m előny) 25¹/₈ mp. ezüst-érem. 2. Mannó Leonidas (5 m.) 3. Toldy Ernő (5 m.) bronzéremek.

e) Versenyen kívül Réthy Pál gerelyvetésben 29 m. 86 cm.-t, diszkoszvetésben 31 m. 73 cm.-t ért el.

IV. Lawn-tennis-verseny. Balatonföldvár, f. hó 13., 14., 15.

Döntnök: Bezerédj Viktor, min. tanácsos, a M. A. C. v. alelnöke, bírók: Lázár Pál, Nessi Ernő titkár: Krepelka Béla.

a) Club tagok egyes versenye.

1. Wein Árpád ezüst-érem, tiszteletdíj. 2. Toldy Ernő ezüst-érem. 3. Dr. Dobák Emil bronz-érem.

b) Vegyes kettős-verseny.

1. Bezerédj Mariska—Wein Árpád tiszteletdíjak. 2. Rauscher Viki—Dobák Emil tiszteletdíjak.

c) Hölgyek egyes handicappja.

Bezerédj Mariska Scratch. 2 Rauscher Viki (15 : 30) tiszteletdíjak.

V. Vivó akadémia, f. hó 15-én. Vivástvezetők: Gróf Széchenyi Imre, Dr. Krasznay Ferencz.

1. Fehér Edgár—Dobák Emil kard. 2. Mészáros Ervin—Dobák Emil kard. 3. Wein Árpád—Mészáros Ervin viőr. 4. Fehér Edgár—Iványi Gyula kard. 5. Fehér Edgár—Mészáros Ervin kard. 6. Iványi Gyula—Mészáros Ervin kard.

A versenyeken a gróf Széchenyi Imre alelnök által alapított balatonföldvári érmek kerültek kiadásra.

A versenyeken kívül vízipolometschek voltak s a football is bemutatásra került.

A debreczeni keresk. akadémia

tornakörének évi működése.

(Folytatás.)

A meghatározott szabadgyakorlatok, melyeket Tóth Mihály, ev. ref. gymnasiumi tornatanár állított össze, a következők voltak:

1. Váltott lépő-állás oldalt, páros karlökéssel előre és föl (4 ütem).

2. Ugyanaz, csakhogy a kettesek jobbra kezdik.

3. Kis térdhajlítás páros karlendítéssel előre, terpesztett ugrás, páros karlendítéssel oldalt. (4 ütem.)

4. Ugyanaz, csakhogy a 2-esek oldalt kezdik.

5. Terpesztett állás páros karlendítéssel előre, törzsfordítás balra és vissza; ugyanaz jobbra, csakhogy a törzsfordítással a karok felfelé lendítettek. (8 ütem.)

6. Ugyanaz, csakhogy a 2-esek jobbra kezdik.

7. Harántterpesztés hátra, karhajlítással a mellre, törzshajlítás előre hátra, karlökéssel le és föl. (8 ütem.)

8. Ugyanaz, csakhogy a 2-esek jobb lábbal kezdik.

9. Tamadó-állás balra, páros karlendítéssel oldalt, 1/4 fordulat balra jobb térdeléssel és mellső karkulcsolással és vissza; ugyanez jobbra (8 ütem.)

10. Ugyanaz, csakhogy a 2-esek jobbra kezdik.

10. A szeryakorlatok választása az intézetekre biza-

tott, s így mi az egyik oszlopban a bakon, a másik oszlopban pedig korlátlan mutattunk be következő két csapattal osztálytornázást.

A baknál előtornász: Gerber Jenő felső évf. tanuló; résztvevők: Ackermann Pál, Ackersmann Áron, Ács Nagy József, Áron Lajos, Benyáts Emil, Bródi Árpád, Erber Dezső, Ernszt Gyula, Falusy Géza, Fischer László, Friedmann Vilmos, Groszmann Gyula, Huszovszky Nándor, Katz Sándor, Klein Béla, Móritz Bertalan, Pap Barna, Roóz Jenő, Scheer István, Schiffer Jenő, Schiffer József, Sipos Gyula, Taub Ernő, Textoris Emil, Thalweiser Miklós és Weisz István.

A korlátlan előtornász: Ozory István; résztvevők: Baróthy István, Cielezky Kálmán, Cséke Tibor, Fischbein Jenő, Harmath Béla, Koós Imre, Mandel Izidor, Mayer Béla, Nagy Sándor, Pintér Pál, Rankay Jenő, Schneer Sándor, Schwarz Vincze, Szappanyoss Kálmán, Varjassy István, Weinberger Ernő, Weisz Sándor és Zvolenszky József.

Az egyénekenkénti versenyek tekintetében a versenybíróóság előzetes tanácskozmányán következők állapítottak meg:

Minden osztályból 2—2 növendék nevezhető a részére kijelölt versenyre; az első győztes ezüst-, a második győztes bronzérmeket kap. Hogy azonban a versenyzők többoldalú kiképezetése kimutatható legyen, minden tanuló több, de legfeljebb három versenyben vehet részt. Ha mind a három versenyben első győztes volna, ezüst érmet és husz koronás aranyat, ha két versenyben első győztes, ezüst érmet és 10 koronás aranyat kap; a több második díjért azonban csak a megfelelő bronzérmeket nyerheti.

Ezen határozatok alapján intézetünk minden évfolyamból egy-egy nevezett három versenyre, de a többi versenyre már minél több növendékeket akartunk bocsájtani. A nevezések következők voltak:

a) Magas ugráshoz: az alsó évfolyamból az V. osztály csoportjához: Beke Jenő és Klein Samu; a középső évfolyamból a VI. osztály csoportjához; Nyáry Gyula és Nyúl Ferencz; a felső évfolyamból a VII. osztály csoportjához: Grünwald Zoltán és Lovass Béla.

b) Távolugráshoz: az alsó évfolyamból Csapó László és Klein Samu; a középső évfolyamból: Kanovich László és Nyáry Gyula; a felső évfolyamból Fényes Béla, Lovass Béla.

c) Súlydobáshoz: a középső évfolyamból Kanovich László és Nyáry Gyula; a felső évfolyamból Propper Miklós és Rudólyi Imre.

d) Mászás kötélén: az alsó évfolyamból Beke Jenő és Horogh János; a középső évfolyamból Papp Albert és Spitzer Soma.

e) Függeszekedés kötélén: a felső évfolyamból Grünwald Zoltán és Rudólyi Imre.

f) Sikfutáshoz: az alsó évfolyamból Csapó László és Klein Samu; a középső évfolyamból Naszády Tibor és Papp Albert, a felső évfolyamból Lovass Béla és Ozory István.

A kötélhuzásban pedig következő növendékeink vettek részt: Csapó László, Ekli József, Fényes Béla, Gerber Jenő, Kanovich László, Klein Samu, Papp Albert, Propper Miklós, Rudólyi Imre és Spitzer Soma.

A játékhoz három csoportot neveztünk. Egyikkel az „Üsd a harmadikat“, a másikkal a „Futvaütőt“, a harmadikkal a „Labdahajszát“ akartuk bemutatni.

A versenytéren pedig a XI. és XII. oszlopban állot-

tunk 52—52 növendék, 2 hangász és 1 zászlótartóval. A XI. oszlopot a kivonulásnál Ozory István, a XII. oszlopot pedig Rankay Jenő első évf. tanulók vezették.

(Vége köv.)

A Magyar Uszó-Egyesület házi atletikai versenye.

Budapest, július 22.

100 yardos síkfutás. Egyleti bajnokság. 1. Schubert Ernő 10¹/₅. Herzog Ede indult, de kiált.

Hármas ugrás. (Országos.) 1. Dános Árpád (Ó-B. T. E.) 1277 cm. 2. Lescheditzky Kálmán (M. U. E.) 1204 cm. 3. Kiss Gyula (M. U. E.) 1200 cm. Wagner Béla (M. U. E.), Kasztl Róbert (T. K.), Koppán Pál (M. A. C.), Kovács Nándor (Ó-B. T. E.). Győztes eredménye magyar rekord.

Diszkoszdobás Egyleti bajnokság. 1. Crettier Rezső 2970 cm. 2. Jónás István 2570 cm.

1/2 ang. mfd.-es síkfutás. Egyleti bajnokság. 1. Révay Károly 1 p. 13²/₅ mp. 2. Telkessy Iván 2 perc 13¹/₅ mp. Penninger Gusztáv kiállt. Végig vezetve biztosan 2 méterrel nyerve.

Távolugrás tilhos handikap. (Országos.) 1. Szerényi Jenő (M. U. E.) 140 cm. e. + 497 = 637 cm. 2. Fekete Ferencz (M. U. E.) 120 cm. e. + 508 = 628 cm. 3. Pick Mór (T. K.) 90 cm. e. + 536 cm. = 626 cm.

220 yardos síkfutás handicap. (Országos.) Első előfutam: 1. Springholz Ferencz. (M. U. E.) 20 m. e. 2. Schubert Ernő (M. U. E.) előny nélkül. 3. Koppán Pál (M. A. C.) 2 m. e. — 2 méterrel könnyen nyerve. Schubert futás közben cipőjét elvesztette.

Második előfutam: 1. Jónás István (M. U. E.) 17 m. előny. 2. Ramaszeder István (B. T. C.) 7 m. e. 3. Pick Pál (M. U. E.) 14 m. e. — 5 méterrel könnyen nyerve, 2 méterrel hátrább karmadik.

Döntő futam: 1. Jónás István 24²/₅ mp. 2. Koppán Pál és Pick Pál. — 2 méterrel könnyen nyerve, holtverseny a második helyért. Schubert nem indult.

1 angol mfd.-es gyaloglás. (Országos.) 1. Stantics György (Szabadkai Sp. E.) 7 p. 37³/₅ mp. 2. Sorgó Miklós (M. U. E.) 7 p. 53 mp. 3. Brédl Sándor (M. A. C.). — Sorgó vezet két körön át, Stantics a külső oldalon mellette gyalogol, a harmadik körben gyorsítva a tempót az élre megy és előnyét folyton nagyobbítva, mintegy 60 méterrel nyer; félkörrel hátráb a harmadik. Győztes eredménye magyar rekord és a második eredménye is jobb az eddiginél.

1 angol mfd.-es síkfutás handicap. (Országos.) 1. Halmay József (M. U. E.) 120 m. e. 4 p. 57 mp. 2. Bischitz Manó (M. U. E.) 140 m. e. 3. Baranyay János (M. U. E.) 140 m. e. — Gillemot Ferencz (előny nélkül) kiállt, Puri Béla (40 m.) kiállt. Grosz Miklós (60 m.). Rosszul sikerült handicap, az első háromnak beérkező előnyei behozhatlanok. Halmay nagy könnyen nyert. „S.—V.“

Hazai turistaviszonyainkról.

(Felolvasatott a M. T. E. Budapesti Osztályának 1899. évi február 7-én tartott közgyűlésén.)

A turistaságnak a 70-es évek elején nálunk való életre keltét is azon óriási haladás egyik vívmányának kell tulajdonítanom, a mely haladás, letűnő századunk

második felében hazánban megindult. És hahár a hazai turistaságnak így már negyedszázados multja van, megis, minthogy nagyon is messzire vezetne — s különben sem czélom e multtal itt foglalkozni — egyenesen át-
tértek mostani hazai turistaviszonyaink vázolására.

Hazánkban a turistaság ügyét a jelenben körülbelül nyolcz egyesület szolgálja. Lehangolóknak kell azonban találnunk azon körülményt, hogy bár nagyobb számmal is voltak már ilyen egyesületeink, azok egyik-másika már szinte a feledés homályába merült.

Ha azon sikerekről, melyeket létező turista-egyesületeink — igyekvéseik daczára — elértek, elfogulatlanul kell nyilatkoznom, úgy azon szomorú eredményre kell jutnom, hogy távolról sem sikerült azoknak a turistaság ügyét hazánkban annyira előbbre vinni, mint a meny-nyire az. ugyanazon idő alatt, a művelt nyugat országai-
gaiban — ezeknek javára — előbbre haladt.

Távollégyem tőlem ezért hazai turista-egyesületeinket okolni. Kimondom nyiltan: a baj kutforrását hazánk-
fiában vélem látni. Ezeknél azonban két kategóriát ki-
vánok megkülönböztetni. Olyanokat, kik maguk nem turisták, s olyanokat, kikre a turista reá lévén utalva, a turistaságot — saját érdekük figyelmen kívül hagyá-
sával — nem szolgálják kellőleg s így a turistaságnak hazánkban való fejlődését nem segítik elő.

Éppen 40 évvel ezelőtt dr. Römer Flóris, a hirneves régész, a midőn mint Győri főgimnáziumi tanár a Bakonyba tett gyakori tanulmányi kirándulásainak eredményét közzétette,*) a következő szavakra fakadt ki: „a magyarnak . . . öröktől örökig nyavalyája, hogy a szépet és kellemest, mit tőszomszédjában találhatna, mindég honán kívül kereste.”

Azt hiszem, nem tévedek, hogy ha Römer szavainak igazságát még a jelenben is alkalmazhatónak vélem s azt tartom, hogy honfitársaink legtöbbjének most is az a baja, mit Römer éles szemével már 40 évvel ezelőtt felismert: inkább idegenben, mint itthon keresik „a szépet és kellemest” — már, ha egyáltalában „a szép és kellemes” iránt érdeklődnek. Mert sajnos, igen gyakran tapasztalhatjuk, hogy — legalább a turista szempontjából vett — szép és kellemes iránt a legkevésbé sem érdeklődnek. Lehet az ilyenek tőszomszédjában a legérdekesebb vidék is. azt távolról sem ismerik s így nem is tudnak a hozzájuk fordulónak felvilágosítással, tanácscsal szolgálni. Az azonban mégis különös, hogy az ilyenek között lehet olyant találni, ki meleg érdeklődést mutat — a turisták iránt. Csakhogy nincs benne köszönet. Az ilyen, magát az intelligentiához számítani akaró, azzal fogadja az úton elcsipett turistát, hogy „az már még sem szép, hogy az urak csak a falun mennek keresztül, de hozzám, legalább egy pohár borra, sohasem néznek be”. Tehát jó volna a turista ivótárs-
nak, esetleg kártyakompanistának. De ha az ilyen meg is látja, hogy a lakóhelyén itt vagy ott elhelyezett turistatáblákat már majdnem egészen lefeszegették, nem értesitené az az érdekelteket, még kevésbé pedig gyakorolna annyi figyelmet a turisták iránt, hogy a figyegő táblát pár szöggel megerősítené.

De igazságtalanságnak tartanám, ha az említett bajt vagy mint Römer mondja, „nyavalyát” tisztán hazánk-
fiainak önhibájából eredőnek állítanám.

Suum cuique!

Hogy a turistáskodás iránti érzék nálunk nincs annyira kifejlődve, mint más nyugati nemzeteknél — első

sorban a németeknél — s hogy a turistáskodást nálunk csak kevesen gyakorolják, az talán inkább a faji jellegben keresendő. De meg — valljuk meg — a mostani generációnak még nem is volt módjában annyira megismerhetni a turistaságot, hogy megtanulta volna — egyesületünk m. t. elnökének báró Eötvös Lorándnak szavait idézve — „. . . hogy a turistaság fejlesztése olyan czél, melyet magáért kell előmozdítanunk és a melynek magában meg van a létjoga, tekintet nélkül azon szolgálatokra, melyeket esetleg másoknak lesz.”**)

Ezt a létjogot, ezt nem bírjuk elismertetni szélesebb körökben, mert az iránta való érzék fogyatékos-
sága következtében, csak a legkevesebben kísérlik meg a turistáskodást.

Azt hiszem, alaposan csalódnék az, ki azzal vélne ellenérvet felhozhatni, hogy a mennyiben vannak turista-egyesületeink s azok összevéve mintegy 10,000 tagot számlálnak, ez azt bizonyítaná, hogy már szép számmal vannak hazánkban is turisták. Mondom, nagy lenne a csalódás, mert ha őszinték akarunk lenni s nem akarjuk sem magunkat, sem másokat ámitani, fájó érzéssel kell konstatálnunk, hogy azon ezreknek legfeljebb csak tizedrésze érdemli meg a turista nevet. Merreink koczkáztatni azon állítást, hogy a hazai valódi turisták java részét egyesületünk, jelesül annak Buda-
pesti Osztálya kebelében találhatjuk fel. S ime — ha szabad kérdezem — valóságban hány turista tagja van a Budapesti Osztálynak? E kérdésre válaszolni nem merek.

Éppen ezek alapján alapigazságnak tartom most is azt, mit Petrik Lajos t. barátom „Tisztázzuk az eszméket” című cikkében***) kimondott: „. . . hogy vannak ugyan turista-egyesületeink, de nincsenek turistáink. . . .”

Természetesen helyén valónak találok, ha Petrik barátom idézett cikkében mindjárt arra is megadja a jó tanácsot, hogy hát miként lehetne s kellene a turisták hiányán segíteni, a midőn azt ajánlja, hogy: „. . . mindenekelőtt magyar turistákat kell nevelnünk. . . .” Egyesületünk a diákpályázatok kiírásával, a diákturistaságszervezésével megkísérelte ezt is. Minő eredményeket értünk el azonban e téren? Arról még nem számolhatnánk be, de annyit már is megsughatok, hogy csak ki-
elégítő eredmények sem kecsegtetnek.

Ifjúságunknak egyáltalán kevés érzéke van a test-
edzés iránt, de még kevesebb van a turistáskodás iránt, a melynél versenydíjak hiányában, még csak érme-
ket vagy babékoszorut sem arathat.

Az olyan lelkesítő szavak pedig, mint a minőkkel ugyancsak báró Eötvös Loránd jellemzi a turistát, a midőn így szól: „Turista az, ki utra kel azért, mert foglalkozásának egyformasága, gondjainak sokasága kö-
zepette álmaiban feltűnik előtte egy olyan szebb világ, melyben zöldebb a fű, kékebb az ég, magasabbak a hegyek, szebbek vagy különösebbek a házak, barátságosabbak az emberek, s a ki ez álmokép eredetijét fáradságtól vissza nem riadva keresi-keresi, s mert hiszen örömét épen ez a keresés teszi“;***)) ismétlem, ily lelkesítő szavak, kevés hatást szoktak gyakorolni. De ha a most idézett szép szavakon valaki mégis fellelkesülne, a turistáskodással megismerkedni kívánna, nagyon könnyen megeshet, hogy csakhamr kedvét szegik azok a viszonyok, melyeket az imént említett második kategóriába soroltak — ugyanis azok, kikre a turista utalva van — teremtettek meg s tartanak fenn.

*) Lásd: Turisták Lapja III. (1891.) évfolyam 25. old.

**) Lásd: Turisták Lapja VIII. (1896.) évfolyam 53. old.

***)) Lásd: Turisták Lapja III. (1891.) évfolyam 26. old.

*) A Bakony, terményrajzi és régészeti vázlat. Nyomatott Sauer-
vein Gézánál Győrött. Lásd annak 133. oldalán.

Mert sajnós, hazánk idegenforgalmi viszonyaiban sok hiba, illetve hiány s tökéletlenség tapasztalható.

Ez most azon fejezet, a mely azokkal kíván foglalkozni, kik — saját érdekük figyelmen kívül hagyásával — nem szolgálják a turistaságot s így azt elő sem segítik.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

A Ludovika Akadémia Közlönye ez évben érte el 25-ik életévét. E fontos esemény alkalmával a minden dicséretre méltó közlöny „A magyar katonai irodalom apostolai s tollforgató katonái” czímen rendkívül érdekes visszapillantást vet a magyar katonai irodalom fejlődésére. *Istvánffy Miklós* főhadnagy szorgalmas utánjárásával egybeállította a munkatársak életrajzos névsorát és egy külön lenyomatban megjelent tartalomjegyzéket a 25 évi munkásságnak. — A munkatársak életrajzából közöljük a mi ügyünknek is buzgó munkásának, *Kemény Ferencz*nek adatait: Kemény Ferencz, sz. k. v. honv. huszár-főhadnagy, kir. reáliskolai igazgató, mindkét jub. érem és a görög kir. Megváltó-rend tisztí keresztjének tulajdonosa. Született 1860 július 17-én N.-Becskeken, Torontálmegyében. Középiskoláit Budapesten és három évet Kornthalban végezte; érettségét Budapesten tett. 1877—80-ig a budapesti tud. egyetemet és műegyetemet, 1884—85-ben a párisi Sorbonne-t és Collège de France-ot látogatta. Tanári oklevelét 1883 és 1888-ban szerezte meg Budapesten. 1879-ben mint egyévi önkéntes az 5. tábori tüzérezredhez soroztatott be s 1880—81-ben szolgálatának megfelelően, 1881. nov. 1-én a 3. tábori tüzérezredhez tart. hadnaggyá nevezetett ki. 1885—87-ben a kőszegi cs. és kir. katonai alreáliskolában a magyar nyelv és matematika tanára, 1891—94-ig az egri áll. alreáliskola igazgatója; 1894-től pedig mint igazgató a budapesti főreáliskolánál tesz tanári szolgálatot. 1891. májusban a honv. lovasság tartalékában főhadnaggyá nevezetett ki s később a szolg. kiv. viszonyba lépett át. Ismételve és hivatalos küldetésben is beutazta a nyugatot és keletet; 1896-ban mint a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselője részt vett az atheni olimpiai játékokban, 1897-ben a hávrei II. olimpiai kongresszusban. Tiszteletbeli tagja a párisi Union des Sociétés des Sport Athlétiques-nek, rendes tagja az olimpiai játékok nemzetközi bizottságának és főtitkárja a Magyar Sz. K. O. Békeegyesületnek, stb. A Ludovika Akadémia Közlönyének belső munkatársa volt s közleményei részben neve alatt, részben K. F., kf., K—y jegyek alatt jelentek meg. Számos közleménye jelent még meg az Országos Tanáregylet Közlönyében és egyéb tanügyi szaklapokban, továbbá igen sok napilapban és bel- és külföldi folyóiratban. Az oktatás- és nevelésre vonatkozólag számos munkája és tankönyvei jelentek meg, azonkívül a testi nevelésre írányuló művet is adott ki.

Balaton átúsása. Mult hó 31-én folyt le a Balaton átúsása. Hárman álltak starthoz: Gräfl Károly Halmai Zoltán bajnokok a M. U. E. tagjai; továbbá Anderle Alajos, a bécsi W. A. S C. tagja. A versenyzők délelőtt 10 órakor indultak el a balaton-füredi Stefánia jacht-egyesület csónak házától. Az uszókat számos csónak és jacht követte, míg a balaton-füredi nyaralók e célra bérlet hajón követték az érdekes versenyt. Gräfl az egész verseny alatt elől volt s elsőnek is érkezett be, mellette erősen tartotta magát Anderle, míg Halmei 2000 méter

után már föladta a versenyt. Gräfl 4 órakor érte el a kitűzött célt, a síófoki mólót s a 17 kilométernyi utat 6 óra 3 percz alatt tette meg, míg tavaly 1 órával hamarabb. A győztest a síófoki fürdőző közönség és a fővárosból lerándult sportsmanek lelkes ovációkban részesítették.

A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya az alábbi körlevelet intézte tagjaihoz.

A folyó évi augusztus hó 20-án tartandó egyesületi közgyűlés alkalmával ünnepet készül ülni. Osztályunk: felavatja a Magas Tátra Öttó katlanában épült menedékházát.

Kettős ünnep ez nekünk. Ünnep minekünk egyrészt azért, mivel a felépített menedékház Osztályunknak — és mondhatjuk Egyesületünknek is — eddig legnagyobb szabású alkotása: a legczélszerűbben épített, legmodernebb menedékház a Magas Tátrában, a legmagasabban fekvő egész hazánkban; oly alkotás, mely fekvésénél fogva arra van hivatva, hogy a Tátra turistaforgalmának nagyobb lendületet adjon és így a tátrai tourok történetében új korszakot nyisson.

De ünnep minekünk azért is, mivel a menedékház a választmány határozatából azon férfiú nevét viselendő, ki, mint a hazai turistaügy régi, lelkes harczosa és Egyesületünknek fenállása óta vezérférfia, mindnyájunk tiszteletét és szeretetét a legnagyobb mértékben bírja.

Választmányunk ugyanis július 4-én tartott ülésében általános lelkesedéssel egyhangulag elhatározta, „hogy az Osztálynak a Magas Tátra Öttó katlanában épült menedékháza — alelnökének, dr. Téry Ödönnek, a magyar turistaügy és avval kapcsolatban Egyesületünk és Osztályunk érdekében kifejtett sokévi sikerdús működése, ugyszintén a Magas Tátra feltárása körül szerzett kiváló érdemeinek elismeréseként, nemkülönben iránta táplált őszinte hálája és szeretete jeléül — Téry-menedékház-nak neveztessek el.

Tisztelt Turista-Testvérek! Ugy alkotásunk fontossága, mint azon férfiú iránti tiszteletünk és szeretetünk, kinek nevét a menedékház viseli, azon óhaját ébteszi bennünk: bár válnék a menedékház felavatása igazi turista-ünnepélylyé, mely nemes ügyünk iránt érdeklődő tagtársainkat újabb tevékenységre serkentse.

Hogy pedig azzá válhassék, őszinte szívből fakadó azon meghívást intézzük igen tisztelt turistatestvéreinkhez: jöjjenek el a Téry-menedékház felavatására minél nagyobb számmal, tiszteljék meg Osztályunk ezen ünnepélyét tömeges megjelenésükkel, megjelenésükkel, mutassák meg, hogy hazánkfiak is tudnak lelkesedni a turistaügy czéljai iránt. A viszontlátásra az Öttó katlanában! Budapest, 1899. július havában. Gróf Teleki Sándor, elnök. Petrik Lajos, ügyvivő alelnök. Benkó Mihály, jegyző.

A „Testedzők Köre” házi versenye m. hó 18-án következő eredménnyel folyt le:

I. *100 yardos síkfulás*, a „Testedzők Köre” bajnoksága, két előfutamban a döntő futamban 1. Klein Jenő, 2. Lamberger Manó, 3. Hajós Dezső futott még Heimbach K., Krausz Ö., Kastl Róbert, Pick Géza.

II. *Súlydobás* (handicap). 1. Fehéri Ákos 715 + 225 = 938. 2. Klein Jenő 773 + 100 = 873. 3. Pick Géza helyezetlen: Faragó Dezső (0 m.), Szimán Lajos, Krausz Ödön, Grósz Miklós.

III. *Távotugrás*. 1. Heimbach Kálmán 5.75 m., 2. Klein Jenő 5.75 m., 3. Dőre Pista (álnév) 5.71 m. ugrott még; Krausz Ö., Petyán Béla, Kastl Róbert Szimán.

iskola-sapkák 45 kr., gumizott tornaczipő 1 frt, Kneipp-czipő 2.90 kr. kizárólag **Weiner Mátyásnál Bpest, Andrássy-út 3.**

IV. 804 m-es síkfutás-handicap. 1. Fehéri Ákos 45 m. előny, 2. Hajós Dezső 45 m. előny, 3. Heimbach Kálmán 35 m. előny, futott még: Grosz Miklós 15 m., Pick Géza 60 m.

A természet. Állattani, vadászati és halászati folyóirat. Megjelenik havonként kétszer; dus, válogatott és mindig eredeti tartalommal, ismertnevű szakférfiak, tudósok, elsőrangú írók és művészek közreműködésével; csinos kiállításban szépen illusztrálva. Népszerű, ismeretterjesztő folyóirat, mely a művelt nagy közönségnek szánva értekezéseket és tárczákat közöl az állattan és annak gyakorlatából, a vadászat, a halászat és az azzal kapcsolatos sport köréből; az ornithologia, a rovartan és gazdasági tekintetben fontos állatok ismeretének fejeteiből; az élő természetre vonatkozó leírásokat és szépirodalmi dolgozatokat; vagy az állattannal rokon más tudományok közhasznú ismereteiből; mindenkor tekintettel az aktualitásra és az olvasóközönség igényeire. Előfizetési díja egy évre (beleértve a halászati mellékletet is) csak 3 frt, amely összeg *Dr. Lendl Adolf* címére Budapest, II., Donáti-utca 7 küldendő

Róbelly vivómester
vezetése alatt álló

Royal torna és vivóterem

Budapest,
VII. Erzsébet-körút 45—47. (Royal szálloda).

Kard- és törvívás. Gyermeektornászat. Vivó-
órák: reggel 7 órától este 10-ig. Klubboknak,
egyleteknek és egyetemi hallgatónak kedvez-
ményes árak.

Telephon: Royal nagyszálloda. Fürdők és villanyvilágítás.

Köruti ➤

➤ **fürdő**

Budapest, Erzsébet-körút 51.

Uj fedett langyos hullámos
uszoda megnyitás

ujjonnan berendezett diszes
porcellán kádfürdők
gőzfürdő hullámmedencékkel.

Hidegvizgyógyintézet.

Vivók körében
sensatiót kelt a gumbiból készült, sza-
badalmazott

„Damascenus“ ➤

➤ **kardmarkolat,**

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kezet, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyűt a kopástól.**

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896 sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

**Bármely karra könnyen rá-
erősíthető!**

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár
részvénytársaság
BUDAPEST.

Első Magyar
VARRÓGÉP ÉS KERÉKPÁRGYÁR
R. T. o
BUDAPEST.

ADRIA CYCLES

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség

VIII, József-utca
78. sz. II. e. 10. a

Kiadóhivatal:

József körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet.
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet.

Nemzeti Hajós-Egylet.
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet.
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet.
Sátoraljai helyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre.
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Köre,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet.
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.00. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A fővárosi játékterek.

A testgyakorlati oktatás reform mozgalmát mi sem dicséri jobban mint a tanulók játék kedvének fellendülése. Erről pedig mindenki könnyen meggyőződhetik, ha a főváros ligeteiben és terein sétálgat. Jó magam, ki több mint hat éve távol voltam a fővárostól, a legnagyobb csodálkozással látom, hogy a fővárosi fiuk ma inkább játszanak mint néhol a vidékiek. Ugyde a fővárosi tanártársaimtól arról értesültem, hogy a tanulmányok ideje alatt e vidám játék itt is szünetel, mert a játékokra alkalmas terek oly távol esnek az iskolától, hogy a fiuk tanulni valóik elmulasztása nélkül ritkán jöhetnek össze a játékokra.

Most a gyermekvédők gyűlésén ismét erőlyesen sürgetik a fővárosban 40—50 játéktér berendezését, holott én még egynek a felállítása iránt sem tapasztaltam az illetékes hatóságok részéről valami komolyabb érdeklődést. Vagy talán oly nehéz volna és oly sok áldozatba kerülne a fővárosban a játékterek létesítése, hogy a főváros vagy az állam pénzügyei e miatt csődbe kerülnének! Sőt azt mondjuk, hogy ha a kerületi előljáróságok felhatalmazást nyernének a tereknek házilag való berendezésére, a főváros meg sem érezné a kiadásokat — de az állam is hozzá járulna e terhek viseléséhez a sok fővárosi állami középiskola révén.

A dolgot valahogy meg kellene jól fogni! De ki erre a hivatott ember? — A tornatanárok nem, mert ők minden lehető megtettek már,

de hiában. — A főváros tanácsa és a miniszterium, ha a dolog döntésre eléjük kerül, bizonyosan megoldják, megvalósítják a terveket. — Most hallatszik újra, hogy a miniszteriumban szerveznék a testnevelésnek szakosztályát és kinevezik a tornafelügyelőket. Ha az megtörténik, akkor nyugodtak lehetünk a játékterekkel illetőleg is, mert lesznek emberek, lesz egy forum, melynek első és legszebb feladata lesz a játékterek valósitása.

Nekem a játéktereket illetőleg azon véleményem legyen szabad a tek. szerkesztőség szíveségéből elmondanom, hogy az eddigi sikertelenség oka talán abban volt, hogy mindig csak a középiskolai jól berendezett nagyobb terekről beszéltünk, melyeknek megvalósítására a fővárosi belső szabadtelkek teljes hiányában és a remélhető nagyobb kiadásokban már eleve hajótörést szenvedett. — Probáljuk meg először a kisebb gyerekek igényeinek megfelelő játékterek berendezését sürgetni, ezekután majd a nagyobbak is könnyebben létesíthetők. — Mert különben sem volna hely a fővárosban nagyobb játéktérre több mint 4—5, míg kisebbekből ha nem is 50, de félannyi könnyen találna helyet. Aztán jól tudjuk, hogy a legégetőbb szüksége a játékterekre épen a kisebb tanulók nagy számának van, mert a felsőbb tanulóknak még igen kis százaléka játszik. — E tekintetben a legujabb örvendetes tapasztalatom, hogy az angol rugdaló a főváros nagyobb tanulóit is befogja a játékba és remélhető, hogy rövid idő múlva a nagyobb fiuk is köny-

nyebben keresik fel a játéktér. De a mai viszonyok mellett meg lehetünk elégedve ha a kisebb játékterek létesülnek.

A fővárosi vásárcsarnokok felépültével felszabadult piacok nem rendezettek be mint reménylettük, de talán egyik-másiknak szegletében még is megférne egy kis játéktér. — De ha semmiféle kész terület sem volna is, ott vannak az üres telkek, melyek legalább ideiglenesen felvolnának használandók e célból.

Ismételve reményemet fejezem ki, hogy a tornafelügyelői állások szervezésével a játékterek ügye is megoldást fog nyerni és ifjúságunk testi épsége rövid idő múlva hatalmas emeltyüt nyer a játékok fellendültében. L. M.

„Szabadkai Sport-Egylet“ versenye.

A „Szabadkai Sport-Egylet“ 1899. évi augusztus hó 27-én *Palics*on a saját versenypályáján tartotta meg országos és nemzetközi versenyeit, a magyar orvosok és természetvizsgálók XXX-ik közgyűlése alkalmával. *A verseny-bizottság elnökei:* Schmausz Endre főispán, Szemző István, báró Vojnich István főispán; *tagjai:* Birkás Gyula, dr. Decker Gyula, Györgyevits Szredoje, Györfly Géza, Mamuzsits Lázár, Paukovits Andor, Petrich Mihály, Varga Károly, Vermes Béla, Vermes Lajos, idősb Vojnich Sándor, Zomborcsovits Ferencz. *Versenyintézők:* dr. Sajtos Samu, Matkovics Miklós. *Czélbírók:* dr. Mamuzsich Bódog, Soutschek József, Zambelly Károly. *Indítók:* Gugánovits Máté, Kovács János. *Pénztárosok:* Szuknovits Major és Vujkovits Benő. *Ellenőrök:* Steinfeld Lipót, Hegedüs Ferencz.

I. *A Lawn-tennis versenyben* első lett Wein Árpád a M. A. C. tagja, második Petrich Kálmán, harmadik Jakobovich Imre. *A lawn tennis páros versenyben* Piu-kovich József és Jakobsich Imre győztek. *Nagybudafalvy Vermes Nándor* bajnok szép és biztos játékáért elismerésben és zajos tapsokban részesült. *A Juniorok lawn-tennis versenyében* Vermes Gyula első lett, ki játékában oroszán köröket mutatgatott és hivatva van a Vermes bajnokok nyomdokaiba lépni. Jó második Szilberleitner Ferencz. A páros versenyben Lénárd István és Szilberleitner Ferencz győztek.

II. *100 m. uszásban* első lett Brünberger Hugó 1. p. 39 mp. alatt, második Ónody József 1. p. 41 mp. harmadik Körpel Andor, negyedik Auer Aurel.

III. *Az 500 m. uszásban* első lett Ónody József 10 p. 15 mp. alatt, második Körpel Andor 10 p. 25 mp. alatt, harmadik Auer Aurel 10 p. 43 mp. alatt, Paleskó Jenő az uszásban plastikai díjat nyert.

IV. *A vívóversenyben* Szöcs Aladár 6, Bagaméry József 12, Hartmann hadnagy 16, Helbleib József 19, Todoresk Miklós 24, Zambelly Károly 26, Szekcsán János 26, dr. Gruber Károly 27 ponttal győztek. A plastikai díjat Helbleib József érdemelte ki.

V. *A nemzetközi országuti kerékpárversenyben*, Szabadka-Zenta és vissza, a 80 km. távolságra, első lett Szárits János 3 óra 50 p. alatt, jó második Papp Ferencz 3 ó. 54¹/₂ p. alatt, harmadik Staub István, negyedik Erdélyi Zoltán.

VI. *Az országuti nemzetközi gyaloglásban*, táv. 42 km. első lett Sztantics György 4° 24¹/₅ p., második Bredl Sándor 4 ó. 30¹/₅, Sorgó Miklós 4 ó. 47¹/₂, harmadik Dénes Antal, negyedik 5 óra 50 p. alatt.

VII. *A 2000 m. kerékpárversenyben* első lett Papp Ferencz 4 p. 59²/₅ mp. alatt, második Till Viktor 5 p. 3¹/₄ mp. alatt, harmadik Csenky Sándor 5 p. 11¹/₅ mp. alatt.

VIII. *A 100 jardos síkfulásban* első lett Gruber Gyula 11 mp. alatt, második Wágner Zoltán, harmadik Jeagits Sándor.

IX. *A sulydobásban* első Sáfrány Ferencz 10:17 második Gruber Gyula 9:50, harmadik Neummer József 9:27.

X. *Az 1000 m. kerékpár versenyben* első Rézmány Antal, második Knócz Béla, harmadik Erdélyi Zoltán.

XI. *A távolugrásban* első lett Gruber Gyula 6:21 m., második Zsulyevits Antal 6:4 m., harmadik Peágits Sándor 5:13.

XII. *A szertornázásban* első lett Horváth Boldizsár a Nemzeti Torna-Egylet kiküldött tagja, jó második Kohn Ármin a Pesti Torna-Egylet tagja, harmadik Pir-csics Kata (sz. 8. E.), továbbá meg kell még említeni Mosonyi Emilt és Pataky Oszkárt, kik mozdulataikban mindig plastikát fejtettek ki.

XIII. *A 2500 m. senior kerékpárversenyben* első lett dr. Mamuzsich Bódog, jó második Zambelly Károly, harmadik Vuits István bajnok.

XIV. *Az egynegyed angol mértföldes fulásban* első Wagner Zoltán 5 p. 11 mp. alatt, jó második Pedgits Sándor 5 p. 2 mp. alatt, harmadik Várkonyi József.

XV. *Az egy angol mértföldes gyaloglásban* első lett Pataky Oszkár 7 p. 15 mp. alatt, jó második Párdits István 7 p. 25 mp. alatt, harmadik Brédl Sándor.

XVI. *Az 500 m. kerékpár főversenyben* első lett Papp Ferencz 10 p. 6²/₅ mp. alatt, második Till Viktor, harmadik Benky Sándor.

XVII. *A rudugrás magasba* első lett Kauser F. Jakab (Magyar Athletikai Club) 3:4¹/₂ m. jó második Gönczy Lajos (M. A. C.) 2:80 m., harmadik Rózsa Lajos.

XVIII. *A vígásversenyben* első lett Till Viktor, jó második Knócz Béla. A lefolyt versenyek értékesebb díjait a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi valamint a m. kir. honvédelmi miniszteriumok és Pinkovits József országos képviselő, egyesületi elnök ajánlották fel, ezen az uton is fogadják köszönetünket.

Az „Achilles Sport-egylet.“ 1899. augusztus hó 31-én tartotta meg Budapesten Nagybudafalvi Vermes Lajos egyleti alelnök elnöklete alatt igazgatósági ülését, melyen több egyleti zárt verseny kiírását határozta el. Az egyleti nagy aranyérmét és serleget *Voritsanyi Bálint* és *Huszár Elemér* kapták meg, az előbbi nagy kerékpár, az utóbbi legnagyobb gyaloglási tornáért. Az „A. S. E.“ bajnokságát a 100 km. gyaloglásban 1899. évre *Kemény Géza* nyerte el. Határozattá emeltetett, hogy az egylet rendes évi közgyűlését 1900. év január hó 5-én tartja meg, mely ülésen ki fogja írni jövő évi kerékpár és gyaloglási bajnoki mérkőzéseit. Az egylet vívómesterül választotta kükemezői *Kükemezey Árpád*ot és *Agrima J.* Gyulát kik vívótanfolyam megtartására, valamint vívóakadémiák megtartására előjegyzéseket fogadnak el. A *párisi kerékpár-utazás* indulás ideje 1899. július hó 9. a *gyalog utazóké* 1899. július hó 1. (Lánchíd Budapest). A párisba utazó athleták jelenthethetnek és bővebb felvilágosítást nyerhetnek nagybudafalvi *Vermes Lajos* egyetemi tornatanár és vívómesternél

(Kolozsvár), valamint *Sztancsics* György gyalogló bajnoknál (Szabadkán) és *Kükemezey* Árpád vivótanárnál (Székesfehérvárott). Ugy a gyalog mint a kerékpáron utazókat több rendbeli autómobilok és motorgépek fogják kísérni. Az országuton és a nagyobb városokban versenyek és vivóakadémiák lesznek tartva. A *bizottság* tagjai: Kollinér Nándor, Horváth Henrik, Frits Lajos, Harmath Tivadar, Kabos Vincze, Gubody Sándor.

A Sport-Világ atletikai versenye.

Budapest, szept. 3-án.

A Sp. V. atletikai versenyeit az idén nem tisztán egy atletikai meeting keretében, hanem kerékpárversenyekkel vegyesen tartotta meg.

A gátversenyben Speidl Zoltán — a ki trainingjében még nem jutott legjobb formájába — nem indult, egylete színeit Aágh Gyula képviselte. Az óbudaiak közül Barlay Oszkár és Kornay Árpád állottak ki, a kik meg is feleltek a hozzáfűzött reményeknek, a menyiben előbbi győztesként haladt át a célvonalon, utóbbi pedig a harmadik helyet foglalta el. A győztes Barlay kétségtelen jó klasszisu gátfutó, a ki elért eredményével meg lehet elégedve, annál csak Speidl tavalyi rekordja jobb, de a kettő közötti különbség oly csekély, hogy érdeklődéssel várhatjuk a két kitűnő futó találkozását gátacon.

A diszkoszdobás nem hozta meg a várt eredményt, a rekordjavítást, mert a győztes Coray legjobb dobása lényegesen az országos rekord alatt maradt. Nagy oka ennek az a körülmény, hogy a versenyzők teljesen új diszkoszszal dobtak, melyhez nincsenek hozzászokva.

A legérdekesebb azonban az 1 ang. mfdes síkfutás volt, melyben hosszú szünet után ezuttal jelent meg először Malcsiner Gyula a nyilvánosság előtt. Győzelmét mindenki várta, a versenyt tényleg meg is nyerte, de a mód, a hogy ez történt, az lepett meg sportembert és laikust egyaránt. 100 méteren keresztül a legelkeseredettebb küzdelmet kellett vívnia a nemrég junior Halmayval és az elért eredmény, továbbá Halmaynak a $\frac{1}{2}$ ang. mfd. és handicapben mutatott formája épenséggel nem szól Halmay kiválósága mellett, inkább azt mutatja, hogy Malcsiner már nem a régi jó futó. Malcsinernek nagyot kell haladnia, hogy okt. 1-én megvédhesse sikerrel Bécsben Bécs bajnokságát. Kívánjuk, hogy véglegesen megszeresse a kítűzött tiszteletdíjat, de alig van reményünk, hogy ez neki sikerülni is fog,

A $\frac{1}{2}$ ang. mfdes handicapben 16-an állottak a starthoz és a kibontakozó mezőny végig élvezetes képet nyújtott. A bennevezett legjobb futók közül Malcsiner, Révay és Telkessy nem indultak, Halmay pedig nyilván lábaiban érezte még a Malcsinerrel folytatott erős küzdelmet. Ily körülmények közt csak a futók 2-ik és 3-ik klasszisa küzdött az elsőségért és Bötznék sikerült megnyernie a versenyt. Óvást is emeltek ellene, mert egy alkalommal az előtte haladókat megkerülendő a fűben futott. A versenybíró azonban nem adott helyet az óvásnak, mert az elkerülés az egyenesben történt és így Bötznék tulajdonképpen nagyobb utat tett meg,

mint kellett volna, kívülről pedig nem jöhetett előre, mert utja el volt zárva.

A versenyek részletes eredménye; Gátfutás. $\frac{1}{4}$ ang. mfd. 1. Barlay Oszkár (Óbudai T. E.) 1 $5\frac{1}{5}$ " 2. Aágh Gyula (M. U. E.) 3. Kornay Árpád (Óbudai T. E.) Kauser F. Jakab (M. A. C.) Végig vezetve 5 méterrel, könnyen nyerve első, 5 méterrel hátrább a harmadik. Diszkoszdobás. 1. Coray Arthur (B. T. C.) 3015 cm. 2. Lencz Rezső (Óbudai T. E.) 2975 cm. 3. Ruda Győző (III. ker. T. és V. E.) Crettier Rezső (M. U. E.) Minder Frigyes (B. T. C.) 1 ang. mfd.-es síkfutás. 1. Malcsiner Gyula (M. T. K.) 5' 25" 2. Halmay József (M. U. E.) 3. Purt Béla (M. A. C.) Kovács Nándor (Óbudai T. E.)

Az első három körben nagyon lassu az iram, az utolsó körben azonban Halmay erős tempót diktál, a czelegyenesben Malcsiner melléje felnyomul és erős küzdelem után mellszélességgel nyer. 10 méterrel hátrább a harmadik.

$\frac{1}{2}$ ang. mfd.-es handicap. 1. Bötznék Sándor (B. T. C.) 65 m. e. 2' 12" 2. Jónás István (M. U. E.) 45 m. e. 3. Klein Jenő (Testedzők K.) 50 m. e. 4. Helmich Miksa (Óbudai T. E.) 45 m. e.

16 induló, 400 méter után az élre jut és ezen pozícióját végig megtartva, biztosan 2 m.-rel győz Jónás ellen, 1 m. hátrább a harmadik, jó negyedik.

S.—V.

Hazai turistaviszonyainkról.

(Folytatás)

Első sorban az ellátási viszonyokról van szó. E téren sem igen történt haladás.

Nem-e lehet Rómer következő szavait most 40 év után is, hazánk sok vidékére alkalmazni? „A ki Magyarhonban az országuttól félre eső tájékokon utazott, ha csak mint a menageristák vagy panoramisták mindjárt egész bútorozott szobát s jól felszerelt konyhát — mintha egy novarai expedícióra készülne — nem hurczol magával, jól tudhatja, mit tesz minálunk korcsmába szállani. . . De milyenek sokszor még a kisvárosi szállodáink is? mily rondák a szobák és folyosók, mily rongyos és piszkos a bútor, mily figyelem- és kényelem nélküli a szolgálat! úgy, hogy az utazó sokszor inkább az első kéményes házba, mint ilyen vendéglőbe térne be. Fogadnak biz ezek is vendégeket, de leginkább csak olyanokat, kik bort és pálinkát isznak és egyebet nem igen kívánnak. De azután ha másféle szálló jön, épen úgy neki esnek, mint butoraikban rejlő kiéhezett férgeik.“*)

Ha netalán azonban ezeket bárki is túlzásnak merné állítani, idézhetek egy hirlap mult évi vezércikkéből*) is, a mely első sorban fürdőinkről szól a melyek pedig mindenestre inkább várják a vendégeket, mint némelyik falusi korcsma. Az említett vezércikk illető része így hangzik: „Meg vagyon írva, hogy a hires trencsényi fürdőben háromszáz évvel ezelőtt az urak sátrakban laktak s a köznép galyakból font magának kunyhót. Ez a primitív állapot nem csak ott volt s ma már mindenütt megszűnt. Még husz évvel ezelőtt is

*) Lásd: Rómer Flóris: A Bakony . . . 64. oldalán.

Erdélyben és Felvidéken úgy mentek az urak a fürdőbe, hogy szekereken előre küldték az ágyneműt, edényt, a zsirt és a szakácsnét. Ma már másképp van, de baj most is sok van, mert a kisebb fürdőkön az ellátás rossz, a nagyobb helyeken pedig nem jó és méregdrága. Most is meg van az a kedves szokás, hogy ha a szolgabíró ur jön látogatóba pajtásaival a fürdőbe, estig kártyáznak s azután nekik huzza a cigány éjfélig vagy hajnalig senki másnak s a tisztelt fürdő közönség nem alhatik se a cigánytól, se a dalolástól, se a pohárköszöntőtől. A mi pedig a szobák árát illeti, a vendéglői számlákat és a borra valórendszert, olyan fosztogatásnak Ausztriában sehol sincsenek kitéve a vendégek, mint édes hazánkban. Ez egyik oka annak, hogy a magyarok inkább mennek külföldre, semmint a külföldiek jönnek Magyarországra, pedig ha itt is olyan rend volna és figyelem a turisták és vendégek iránt, fürdőink csakhamar európai hírnévre tehetnének szert.

A most idézettek egészen a legújabb időben tapasztaltak alapján irattak. Ha ezek nem volnának elegendők, módomban állanának még különbeket is idéznem. Egyébiránt azt hiszem, az sem volna minden érdeknélküli olvasmány, a mely csak egy kisebb társaság olyan tagjainak elbeszéléseiből állíthatnák össze, kik hazánkban utaztak, vagy ennek valamely fürdőhelyén, vagy nyaralótelepé megfordultak.

Egyedül saját tapasztalataimra támaszkodva, azon eredményre jutok, hogy a hazánkban utasok, fürdő- és nyaralótelepeket látogatók s turisták után élők javarésze — tisztelet a kevés kivételnek — elég oktalanul azt állítja fel: „no most itt vagy, fizess!” Szóval az utast, fürdő- és nyaralóvendéget és turistát ki akarják zsákmányolni, sőt igen sok esetben nem is akarják, de meg is teszik.

S még mi a legszebb? Az, hogy pl. az ilyen fürdő- vagy nyaralóteleptulajdonos, avagy bérelő, a magyar orvosokat hazafiatlansággal vádolva, azon sopánkodik, hogy magyar orvos sem küldve betegeit honi fürdőkhöz a magyar fürdőket nem látogatják maguk a magyarok sem, még kevésbé a külföldiek s így nincsen olyan idegenforgalom, mint a minő — más körülmények között — méltán elvárható volna.

Lehet-e hát csodálni, ha mindaz, ki csak teheti, felszedi sátorfáját s kizónázik legalább is Stajerszágra vagy Tirolba, hol mérsékelt áron, figyelmesen, jó látják el a vendéget s nem mondják neki, ha valami nem tetszik, hogy föl is ut, le is ut — alázatos szolgája!

De azon sem lehet csodálkozni, hogy az a kevés turista is, kiket honfitársaink között találhatunk, szívesebben költi el filléreit az ország határan kívül, mint itthon.

Ha a most elmondottakat csak némi figyelembe részesítjük azok, kiket különösen illet, úgy jó volna azt is figyelembe venniük, hogy a zóna is nagyon megkönnyíti az országból való kijuthatást, s hogy a mai világban már nem olyan nehézség kevés pénzzel, mindennél jó és figyelmes ellátásban részesítve, akár az Északi fokra eljutni.

Mikor fogjuk ez utóbbit elmondhatni pl. a máramarosi Nagy-Pietroszra, vagy a Torda-Aranyos vármelegében fekvő Skrerisorai jégbarlanghoz, avagy még csak az árvai Babia gurára irányított kirándulás alkalmából? Hisz, ha az említett szép és érdekes pontok valamelyikéhez kíván valamely turista eljutni — s nem bírván azon a vidékeken semminemű összeköttetésekkel, nem élvezheti a még itt ott nyilvánuló magyar vendégszere-

tetet — akkor körülbelül étlen-szomjan, piszokba és szennybe fuladva érzik meg kitűzött céljához. S bár mennyire is megtetszettek neki az általa látott szép vidékek, elmegy minden kedve attól, hogy ily viszonyok között még egyszer felkeresse azon helyeket — melyekre visszaemlékezve, talán az undor környékez, — s másokat is arra serkentsen, hogy végigélvezzék (?) mindazt, mit ő már szerencsésen átállott.

Ily viszonyok között tehát, lehet-e azon csodálkozni, hogy egy kezdő turista ilyen első kísérlet után lemond a turistáskodásról vagy legalább is arról, hogy azt a jövőben itthon gyakorolja. S lehetségesnek tartja-e va-aki, hogy ily viszonyok mellett valakinek eszébe jusson a hozzája tanácsért fordult külföldinek hazánk egyik-másik, a természet által pazarul megáldott, de a ben-zülöttek — sok esetben a Galicziából bevándorolt jövevények — által boldogított vidékek meglátogatását ajánlhatnia. Hisz ilyen esetekben — midőn külföldi kér tanácsot, utbaigazítást — még hazánk gyöngye — a Magas Tatra — fenséges hegyvidékének meglátogatását is csak kellő óvatossággal s fenntartásokkal lehet az oda utazni kívánónak ajánlani. Ha pedig a külföldi oda irányította lépteit, szinte aggódva kell élményeiről szóló — esetleg még szemrehányást is tartalmazó — levelét várnunk, melyben arról értesít, hogy ide vagy oda történt megérkezésekor miként fülelték le a figyelmes kocsisok s mennyivel sarcolták meg tulságos előzékenységükért (?); hogy itt vagy ott milyen kellemes (?) — de eléggé mozgalmas — éjjet töltött jó pénzért; hogy ennek — vagy annak a nyaraló telepnek — előkelőnek hirdettet étteremben — milyen szép (?) jelene- tet idézett elő a derék főpinczér azzal, hogy a vendég által fogyasztott ujjnyi hosszúságú kisdud pisztrángért „je nach Grösse“ szerint kívánta az árt felszámítani, bár az ár hallatára elképedt francia — mert ezen áldozat éppen francia volt — erősen magyarázta, hogy a „Speisekarte“, az általa rendelt „Partion Forrelle“-t, csak 60 krral tüntette fel. Ilyenek után el kell magunkat szégyelnünk s így meg úgy mentegelnünk állapotainkat. Hogy azonban külföldink megint visszavágyon — azt alig sikerülne legelcsürtebb s csavartabb mentegetőzésünk után is elérni.

Az ilyen állapotok miatt sem igen okolhatjuk turista-egyesületeinket, nagyon tehetetlenül állanak azok, az ilyen bajok orvoslásával szemben. Megint csak inkább honfiainkat okolhatjuk, kik az ilyen állapotokból szintén kivéve részüket, még csak meg sem kísérik, hogy megtorlást szerezzenek, hanem eltűrve kocsis, vendég-lős, pinczér stb. stb. gorombaságait, zsarolását, azokat megismételni engedik.

De legyünk itt is igazságosak. Kinek lesz kedve, jelentést tenni, azután ehhez vagy ahhoz a hatósághoz — rendesen már akkor, mikor már az egész esetet s talán már boszúságát is elfeledte — elfáradni esetleg többször is, hogy ott még a panaszlott urnak gorombaságait újból végig hallgassa s esetleg még a felmerült költségek fedezésében is ő marasztaltatván el, még a kinevetetésnek is kitegye magát. Vagy csak arra is, kinek lesz kedve, hogy mint szemtanuja az imént em-pisztrángos esetnek, panaszt emeljen a telep igazgatóságánál, vagy az ottani hatósági közegeknél, szerencsétlenségére éppen akkor, mikor azokat azon jó ebéd-től szőlítják el, melynek fénypontját talán a legszebb pisztráng képezte. Ez már csakugyan kiméletlenség, az embert ilyenkor zavarni. Méltán meg is érdemli az illető zavaró, hogy panasza csak úgy félvállról hallgattassék meg s ha panaszát még a — valahonnan a sutból elő-

kerített — panasz könyvbe bele is írja, annak sorsáról értesítést se nyerjen.

Kérem, ne méltóztassanak hinni, hogy a most elmondottak valamely álomkép volna, nem az megtörtént.

Hanem az igazság kedvéért be kell ismernünk azt is, hogy sok esetben a hatósági közegek helyzete sem a legrózsásabb. Bizony megesett már az is, hogy a tisztét lelkiismeretesen betölteni kívánó fürdőbiztost — az éjjeli zenélés betiltása miatt — párbajra hívták ki.

Vége köv.

A debreczeni keresk. akadémia tornakörének évi működése.

(Vége.)

Ezen előkészületek után beköszöntött június 3-ika. A legszebb idő kedvezett nekünk s így nem is csodálható, hogy nemcsak a versenytéren felállított tribünön, hanem a korláton kívül is csak úgy szorongott a néző közönség. De impozáns, festői és ragyogó látvány is volt az, a mikor a 13 oszlopba sorakozott tornászok, élükön a róm. kath. gymnasiummal, utána az állami főreáliskola, az ev. ref. főgymnasium, a mi intézetünk és végre az ev. ref. tanítóképezde növendékei, intézeti és nemzeti zászlókkal és változatos tornaruhájukban a főiskola nagy udvarából a főtéren át lelkesedő néző közönség éljenző sorai között a nagyerdei korcsolya-terre — a melyen az 1895-iki kerületi versen is lefolyt — vonultak. Ott várta őket már a nagy tribünön a versenybíróóság és nagy nézőközönség, valamint a helybeli 39. serezed zenekara, melyet ennek parancsnoksága készségesen bocsájtott e napon rendelkezésünkre, amiért e helyütt sem mulasztjuk el köszönetünket kifejezni.

A fölvonulás a Rákóczy-induló mellett történt, s az emelvényen tartózkodó versenybíróóságot arról győzte meg, hogy a versenyben résztvevő legkisebb növendéket is áthatotta szerepének tudata és igyekezett szép testtartással, délczeg, együtemű lépésével csoportjának díszére válni. Az egyes oszlopok tisztelegve lépdelvén el a versenybíróóság előtt, elfoglalták a kijelölt helyüket és kezdetét vette az előírt sorrenddel a verseny.

Mácsay Sándor ev. ref. főgymnasiumi énektanár vezetése alatt fölhangzottak a „Hymnus“ ájtatos akkordjai s utána mindjárt kezdődtek az intézetek összegyakorlatai, melyeket Tóth Mihály ev. ref. főgymnasiumi torna-tanár vezetett. A 4—8 ütemű gyakorlatok tiz száma szabatos, egyöntetű kivételével fellelkesítette a néző közönséget, hogy a tapsnak alig akart vége lenni. Utána a szergyakorlatok, minden oszlopban 1—2 szerrel a legváltozatosabb képet nyújtották; növendékeink az előre meghatározott gyakorlatokat szép testtartással és ügyességgel végezték. A közel néző közönség lelkes tapsai jutalmazták működő tornászaink ügyességét.

Következtek az egyénekenkénti versenyek, melyekben intézeti torna-tanárunk mint rendező a mászást és függeszkedést vezette, a magas- és távolugrás-, valamint a síkfutásnál pedig mint bíráló szerepelt.

Növendékeink részvétele ezekben egészen kielégítő volt, amennyiben az elért eredmény, tekintettel arra, hogy csak 3 osztálycsoportban vehettek részt tanulóink, nagyon is kedvező.

Lovass Béla, aki a magas- és távolugrásban, valamint a síkfutásban első díjat nyert, — ezüst érmet és koronás aranyat;

Klein Samu, aki a távolugrás- és futásban első díjat nyert, — ezüst érmet és 10 koronás aranyat;

Rudolfi Imre pedig, aki a sulydobásnál nyert első díjat, — ezüst érmet kapott.

Bronz érmet nyertek:

Beke Jenő a magas ugrásban,

Csapó László a távolugrásban,

Kanovich László a sulydobásnál,

Horogh János és *Papp Albert* a kötélmászásnál.

Minden csoportban, ahova 6—6 növendékünk nevezett, legalább 2—2 díjat hoztunk el, azaz 28 helyre nevezett 16 növendékünk közül 8 (tehát 50%) nyert díjat, még pedig 6 elsőt és 5 másodikat. És ezen eredmény értékét még fokozza azon körülmény, hogy a verseny-bíróóság összesen csak 54 díjat osztott ki, s ebből hozott el tanintézetünk 11-et; vagyis az arány következőleg áll:

Összes nevezés	206,	ebből a miénk	28	vagyis	13.6%
Első díj (ezüst)	27,	„ nyertünk	6	„	22.2 „
Második díj (bronz)	27,	„	5	„	18.5 „

A míg a versenybíróóság ez eredményeket konstata, a versenytéren kötélhuzás és játékok folytak, későbbben az ev. ref. főgymnasium és tanítóképezde a Klapka-indulóra füzértánczot mutattak be, a mi különösen a hölgyközönséget lelkes tapsra indította. Vezényszóra azután ismét oszlopokba állottak fel az összes tanulók, hogy a nyertesek a kiérdemelt díjakat átvehessék.

Záradékal a „Szózat“ hangzott el az est homályában és éljenzés közt vonult el a fáradt, de még mindig lelkes ifjuság a saját intézetébe, hogy onnan otthonába mehessen nyugalomra.

A verseny sikerében nagy érdeme van az előkészítő bizottság tagjai közül különösen Tóth Mihály és Dr. Horvay Róbert tornatárok, továbbá Kiss Áron ev. ref. és Dr. Wolaffka Nándor r. kath. püspököknek, Simonffy Imre polgármesternek, Zádor Lajos kereskedőtársulati elnök és Unger Lajos királyi ítélő-táblai bíró uraknak.

A nagy közönség soraiban azon közóhaj nyert kifejezést: vajha minden tanév végén és nemcsak Debreczenben, hanem az ország minden nagyobb városában tartatnának ily nyílvános tornaversenyek!

Különfélék.

A czeglédi magy. kir. állami polgári fiu- és leányiskolák harminczadik évi értesítője Elefánti József igazgató szerkesztésében jelenti a polg. fiu iskola fokozatos átalakulását gymnasiummá. A jövő évben már az első osztály gymnasium lesz.

A tornatanítás a 30 éves intézetben bizony szomorú volt, mert mint az értesítőben olvassuk:

Az intézetnek téli tornahelyisége nem lévén október közepétől április közepéig állandóan szünetelt a tanítás, a nyári és őszi hónapokban pedig a kedvezőtlen időjárás akadályozta az órák megtartását. Mindamellett mind a 4 osztály gyakorolta a katonai rend és szabadgyakorlatokat, fordulatokat és meneteléseket.

A fiúiskolában hetenként csak 1 tornaóra volt, míg a lányok 2 órán át tornáztak. A fiúiskolában a tornát Molnár Vincze tanította, a leányiskolában Pánkovits Károlyné és dr. Török Istvánné.

A polgári fiúiskola a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendelete értelmében f. évi június hó 29-én tartotta hetedik intézeti tornaversenyét és pedig a következő sorrend szerint:

1. Felvonulás.
2. Az I—IV. osztály szabadgyakorlata.
3. Távolugrás deszkáról. Neki futás és elugrás tetszés szerint. Minden versenyző kettőt ugrik s a jobbik ugrás számít. Elhibázott rohanás, vagy az elugrás utáni hátraesés az ugrást érvénytelenné teszi. Egy próbaugrás meg van engedve, de nem kötelező.

4. Mászás rudon. A verseny vezényszóra kezdődik. Első az, a ki a gerendát először érinti. Versenyzők: I. II. és III. osztályú tanulók, összesen 15

5. Mászás kötélén. Hasonló az előbbi számhoz. Versenyzők: I. II. és III. osztályú tanulók, összesen 21.

6. Akadályverseny. A pálya hossza 150 m. 3 akadálylyal, u. m. 30 cm. magas sövényvel és 2—3 m. széles árokkal — Egyébként mint a sikverseny. Versenyzők: a III. és IV. osztályú tanulók, összesen 22-en.

7. Sikverseny. A pálya hossza 100 m. Az indítás zászlóval történik. A céljt egy a pálya végén keresztbe fektetett kötél jelzi. A ki versenytársat a futásban bármiként is akadályozza, bár elsőnek érkezett is be, a díjazástól elesik. Részt vettek az I. II. III. és IV. osztályú tanuló, összesen 38-an.

8. Birkozás. A birkozás a derékon előre megadott fogással történik. A lábbal való gáncs és fogásváltoztatás nincs megengedve. Vesztés az, ki a felső testével előbb érinti a földet. Részt vett a II. III. és IV. osztály 30 tanulóval.

9. Kötélhuzás. Versenybírák: Elefánti József igazgató, Molnár Vincze, Molnár János, Paulovits Károly, Réthy Lajos és Tarczaly Endre tanárok.

Minden egyéni versenyben, illetőleg csoportban két jutalom osztott ki és pedig az első győztesnek „Elismerő okirat”, a másodiknak jutalomtárgy.

A soproni magy. kir. állami főreáliskola XXIV. évi értesítője. Wallner Ignác dr. kir. igazgató szerkesztésében jelent meg és legörvendetesebb adat gyanánt a tanárok és az igazgató által rendezett tanulmányi- és tornakirándulások hosszu sorozata lep meg. A tornát ez intézetben Török Mihály és a neves vadászíró dr. Mika Károly tanították. Az egészségügy tanára Leszner Rudolf dr. volt.

A Magyar Kerékpáros-Szövetség f. évi szeptember hó 24-én Temesvárt tartja meg az V. rendes tanácsulését. Ezalkalommal a temesvári „Velocitas” kerékpáregyesület országos pályaversenynyel és díjkorzóval egybekötött nagy ünnepségeket fog rendezni.

A Budapesti Egyetemi Sportegyletek által 1899. évi szeptember hó 23-án (szombaton) este 6 órakor a Szt. Lukács-fürdő férfi-uszodájában rendezendő országos uszóverseny feltételei:

I. **Megnyitó-verseny 110 m.** Oly uszók részére, a kik még első díjat nem nyertek. Elsőnek nagy ezüst-érem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak bronz-érem. Az érmekeket adja a „Magyar Uszó-Egyesület”.

II. **Főverseny, 440 yard.** Elsőnek ezüst-érem, másodiknak ezüst-érem, harmadiknak bronz-érem. Az érmekeket adja a „Magyar Athletikai Club.”

III. **Főiskolai hallgatók versenye, 100 yard.** Elsőnek díszített ezüst-érem, másodiknak ezüst-érem, har-

madiknak bronz-érem. Az érmekeket adja a „Budapesti Egyetemi Athletikai Club.”

IV. **Nyerellenek versenye, 110 m.** Oly uszók részére, a kik még díjat nem nyertek. Elsőnek ezüst-érem, másodiknak bronz-érem, harmadiknak bronz-érem. Az érmekeket adja az „Országos Uszó Egyesület”

V. **Főiskolai hallgatók versenye, 500 m.** Elsőnek díszített ezüst-érem, másodiknak ezüst-érem, harmadiknak bronz-érem. Az érmekeket adja a „Műegyetemi Football-Club”.

VI **Handicap, 200 m.** Elsőnek ezüst-érem, másodiknak ezüst-érem, harmadiknak bronz-érem. Az érmekeket adja a „Sport Világ” szerkesztősége.

Általános határozatok: 1. A versenyek a III. és V. számú kivéve, a melyekben csak főiskolai hallgatók vehetnek részt, országos nyitlak.

2. A díjazó egyesületek tagjai tétet nem fizetnek.

3. Bánatpénz versenyenkint 1 korona, a mely az indulóknak verseny után azonnal kiadatik.

4. Bánatpénz nélkül érkező nevezések a nevező együletének visszaküldetnek és figyelembe nem vétetnek.

5. Nevezési zárnap: Szerda szeptember hó 20-ikán este 8 órakor a Műegyetemi Football Club helyiségeiben (Budapest, Károly-kaszárnya, II. emelet).

Az Eperjesi Torna- és Vivó-Egylet szeptember hó 3 án atletikai versenyt rendezett, legfőkép a szomszéd Kassai Sp. E. közreműködésével. A verseny tisztán atletikai jellegű volt s inkább bemutatója néhány az ottani közönség előtt ismeretlen atletikai műfajnak, minők pl. a staféta-futás, handicapek stb.

A verseny helye a fővárosiak előtt többé-kevésbé ismert, jelenleg jobban ápolat mezőség, az 1. kerületi tornaverseny versenyttere volt.

Elég jó idő kedvezett a versenynek, kivéven a vége felé eredt meg az eső, a miért is a football-játék elmaradt.

A versenyen résztvett Bernáth János a III. ker. T. és V. E. tagja, s a diszkoszvetésben győztes is lett.

Az eredmények nem kiválóak, hanem egy vidéki versenynél mindenesetre megbecsülendők, kivált, miután a lehető legreálisabb értékkel bírnak.

A részletes eredmény a következő: 100 yardos síkfutás. 1. Marczinkó Ferencz (E. T. és V. E.) 11¹/₆” 2. Stolcz Frigyes (K. Sp. E.) 11³/₆ 3. Révész Gusztáv (E. T. és V. E.) 11⁴/₆

6. induló, 6 méter fölénnyel első. Mellel harmadik. Általában rossz start.

Sulydobás (handicap.) 1. Pálka Pál (E. T. és V. E.) 995 cm. scratch. 2. Dahlström Károly (E. T. és V. E.) 920 cm. (120 cm. előny.) 3. Szabó Mihály (K. Sp. E.) 880 cm. (60 cm. e.)

Helyezetlenek: Révész (E. T. és V. E.), Kákos (E. T. és V. E.), Bernáth (E. T. és V. E.)

Magasugrás (földről). 1. Maschke Hugó (K. Sp. E.) 151 cm. 2. Gallotsik Sándor (E. T. és V. E.) 147 cm. 2. Bayer Róbert (E. T. és V. E.) 142 cm. Győztes igen szépen viszi át a 152-öt.

Stafétafutás 804¹/₂ m. 4 stafétával.

Niután a Kassai Sp. E. a várakozás ellenére nem állított ki csapatot, az E. T. és V. E. első és második csapata mérkőzött.

Győztes lett az első csapat: Lajosy, Lukács, Révész, Marczinkó 1' 50" összidővel. A második csapat 30 m.-rel második: (Dahlström, Kákos, Bayer, Gallotsik.)

Diszkoszvetés. 1. Bernáth János (III. ker. T. és V. E.) 2840 cm. 2. Révész Gusztáv (E. T. és V. E.) 2650 cm. 3. Dahlström Károly (E. T. és V. E.) 2360 cm.

Második dobásnál Révész első helyen ván, harmadikra éri el győztes fenti eredményét.

80 $\frac{1}{2}$ m.-es síkfutás (handicap). 1. Gallotsik Sándor (E. T. és V. E.) scrath 2' 14 $\frac{1}{6}$ ". 2. Marczinkó Ferencz (E. T. és V. E.) 18 m. előny 15 m.-el. 3. Stolcz Frigyes (K. Sp. E.) 13 m. e. 10 m.-el.

Helyezetlenek: Révész 35 m. el, Kondelka 45 m. e., Bernáth János 10 m. e., Herkely 80 m. e. Gallotsik már az első körben behozza az előnyöket és végül föltartva 14 m.-el első, ugyanennyival második.

A versenytérről csapatostul kivonultak a versenyzők a vasuti indóházhoz, a hol a dijhiosztás után kedélyes hangulatban várták be a 9 órai vonatot, melyel a szomszéd kassaiak utra keltek hazafelé.

A „Magyar Athletikai Klub“ tagjai kis időközben hat győzelmet arattak a sportok különféle ágaiban. A Szabadkai Sport Egylet lawn tennis versenyét megnyerte Weisz Árpád, ugyancsak az egyesület országos vívóversenyét Szöts Aladár főhadnagy az ottani atletikai viadalon Kauser Jakab megnyeri a rudugrást, Wagner Zoltán, ki a Szab. Sport Egyletnek is tagja az $\frac{1}{4}$ ang. mértföldes síkfutást, az aznapi tornaversenyt pedig Horváth Boldizsár. Helyezve lettek különféle versenyekben a club tagjai közül még ifj. Bredl Sándor, Pertich Kálmán, Wagner Zoltán. Ugyanaznap Budapesten Gräfel Károly megnyerte Magyarország uszóbajnokságát egy magyar mértföldre a Dunában. Egyőzelmek sokfélesége méltóan mutatja be a Magyar Athletikai Club sokoldalú és eredményes sportműködést.

A Kapuvári m. kir. állami polgári leányiskola értesítője Scherer Gyula igazgató gondos szerkesztésében beszámol a testi nevelésről is. Fontos esemény volt ez évben, hogy az iskola udvar berendeztetett nyári tornatérre. — Az év végén megtartott fiúisk. tornaverseny sorrendje volt: I—VI. oszt. Körülvonulás négyes sorokban a nyári tornatérén. Ebből szögvonulással balra 3 nyitott oszlop képzése, teljes távolság vétel balra, igazolás. Szabad gyakorlatok: Lépő állások, törzshajlítások, kis térdhajlítás, mély guggolás, karlökések, lendítések, külön és összekötve. II—IV. Támadó állások karlökéssel, terpesz-ugrás k. lendítéssel, térd emelés páros k. lendítéssel középtartásba, ebből védő állás p. k. l. magastartásba. Lépő állás oldalt, páros kar l. ellenkező irányba, ebből támadó állás páros karkulcsolás a térdén alul a karok lendítésével magastartáson át. II—III. Rendgyakorlatok IV—VI. Szergyakorlatok. Versenyek: I F. o. Versenyfutás. II—III. F. o. Rudmászás. IV—VI. F. o. Távolugrás. Leányisk. tornavizsgálat. I—II. oszt. Sorakozás. Körképzés, ebben füzér. Szabadgyakorlatok körben. (Kar és láb gyak.) II—IV. oszt. Sorbontus (4-es sorokba) $\frac{1}{4}$ kanyarulattal. Szab. gyak. forg., járás bal és jobbra, mindig ellenkező oldalra lépő állással oldalt és hátra, páros kar lendítéssel old közép tart. és magastartásba. Füzér Énekekkel. Gyakorlatok a gyűrű hintán.

A bánffyhungyadi polgári iskola tornaversenyét az intézet udvarán, a gondnokság az intézeti orvos Binder Albert, Koleszár Lajos igazgató, Bács György tornatanár a tentesület és nagyszámu közönség jelenlétében 1899. június hó 19-én d. u. 5 órakor tartotta meg.

A versenyt, mely egyszersmind tornavizsgálat is volt, a polg. iskola I—IV. osztályának rend- és szabadgyakorlatai vezették be.

A tornaversenyben 74 tanuló vett részt, u. ni az I. és II. osztályból 20—20, a III. osztályból 18, a IV. osztályból 18, a IV. osztályból 16 tanuló s így a nővendékek felénél több. Versenymek voltak:

a) Gyorsjárás, a pálya 150 m., részt vett 30 tanuló; győzött: Rotschild Salamon III. oszt. 42 mp., Koleszár Jenő III. oszt. 42 és fél mp., Czuczsa Lajos IV. oszt. 44 mp., Szolga Albert I. oszt. Jakab Ignác II. oszt. Kaszó Gyula III. oszt. 45—45 mp alatt érvén a célhoz. b) Síkfutás, távolság 150 m., részt vett 48 tanuló; győzött: Viszt Béla IV. oszt. 24 mp, Koleszár Lajos I. oszt. Venczel Hugó I. oszt., Lung Tivadar III. oszt. Csöregi András III. oszt., Szabó Albert III. oszt., Reisman Sándor III. oszt 27—27 másodperc alatt érkezett be. c) Magasugrás, ugródeszkáról, részt vett 22 tanuló győztek Moldován József III. oszt., Veisz Benő III oszt. és Kiss Jenő IV. oszt. 135 cm. eredménnyel.

Távolugrás, ugródeszkáról, részt vett 31 tanuló; győztek: Tógyer György III. oszt 430. cm és Neszt Gyula III. oszt. 420 cm.-rel.

E győztesek elismerő okiratot nyertek.

A versenybírósgot az igazgató, a tornatanár és Szalatsy Rezső tanár alkotta.

Az intézeti tornaverseny sikerét biztosító rendszeres tornatanítás érdekében okvetlenül szükséges, hogy a tervbe vett iskolaépítkezés alkalmával egy megfelelő tornaterem építtessék, mivel annak hiányában a tornatanítás nemcsak hogy egész télen át szünetel, hanem a többi hónapokban is az időjárástól függ a tornaórák megtartása.

A „Magyar Athletikai Szövetség“ vasuti kedvezmény megadása iránt folyamodott a kereskedelmi minisztériumhoz, mely teljesítette a Szövetség kérelmét. Az erről szóló határozat a következőképen szól: Magy kir. államvasutak igazgatósága 113309. Méltóságos Széchenyi Imre gróf urnak Budapest, Szentkirályi-utca 22. A. M. A. Sz. elnökségének a kereskedelmi miniszter ur Ó Nagyméltóságához közvetlen felterjesztett menetdíj-kedvezmény iránti kérelmére van szerencsénk Méltóságodat értesíteni, hogy miniszter ur Ó nagyméltósága megengedte, hogy a Magyar Athletikai Szövetség által rendezendő vagy a szövetséghez tartozó valamely atletikai egyesület által a szövetségtől nyert engedély alapján rendezendő versenyeken résztvevő hazai atletikai egyesületek tagjai, ha egyszerre legalább 10-en utaznak, a M. A. Sz. által kiállított aláírt s ennek hivatalos pecsétjével ellátott igazolvány alapján, melyben az utazás célja, a beutazandó vonalrész és az utasok nevei benfoglaltnak, gyorsvonatokon csak a II. személy- és gyorsvonatokon pedig a II. és III. kocsisztályban félmenetdíj fizetése mellett utazhatnak. Ezen kedvezményt, mint állandó jelleggel bírót a f. é. szeptember hó 1-én kiadandó új helyi személydijszabásunkba felvettük. Budapest, 1899. július 27. A kereskedelmi főosztály, az igazgató helyett Szájbely s. k. kir. tanácsos, főfelügyelő.

Róbelly vivómester
vezetése alatt álló

Royal torna és vivóterem

Budapest,
VII. Erzsébet-körút 45—47. (Royal szálloda).

Kard- és törvívás. Gyermecktornászat. Vívóórák: reggel 7 órától este 10-ig. Klubboknak, egyesületeknek és egyetemi hallgatóknak kedvezményes árak.

Telephon: Royal nagyszálloda. Fürdők és villanyvilágítás.

Az E. K. E. fürdője.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület

hivatásának megfelelőleg, Erdélyben, a legjobb helyen fürdőt létesített.

Radna-Borberek

(Besztercze-Naszódmegye.)

Az a fürdő, mely fenyvesek között, gyönyörű erdős környezetben 800 m. magasan fekszik. A völgy, a hol a fürdő van öserdők örökzöldjétől csodás szépségű. Az itt felbuzogó **Széchenyi-víz** zsvosi tapasztalat szerint a **sápadtság, vérszegénység, gyengeség és vérszegénységen alapuló idegbetegségek** eseteiben **sői betegségekben**, ugyszintén **hosszan tartó betegségek után** mutatkozott rendkívül jó hatásának. **Gyógyító tényezők még:** a meleg és hideg fürdő s a kitünő levegő.

Vérszegényeknél páratlan hatása.

Kolozsvártól Beszterczéig vasuton, Beszterczétől kocsin lehet ide jutni. (Felkérésre kocsiról Beszterczén Jungsz József E. K. E. ügyvivő gondoskodik.) Szobák ára mérsékelt. Az E. K. E. vendéglőjében kaphatók kényelmes berendezésű szobák. A magas fekvés, a pompás hegyi utak, a fenyvesek kigőzölgésétől fűszeres, friss, tiszta levegő, a kitünő víz, az érdekes kiranduló helyek: **első-rangu klimatikus gyógyítóhelyé tették a fürdőt.**

Fürdőidőszak jun. 15-től szept. 15-ig.

A fürdőre nézve felvilágosításokkal szolgál az **Erdélyi Kárpát-Egyesület ügyvivősége.** (Hunyadi Imre dr. főszolgabíró) Ó-Radnán.

Kolozsvárt, 1899. máj. 31.

Az elnökség.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, József-körut 43.

Köruti

fürdő

Budapest, Erzsébet-körut 51.

Uj fedett langyos hullámos

uszoda megnyitás

ujjonnan berendezett diszes

porcellán kádfürdők

gőzfürdő hullámedencékkel.

Hidegvizgyógyintézet.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascenus“-

karðmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyüt a kopástól.

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896 sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

Bármely karðra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár
részvénytársaság
BUDAPEST,

Első Magyar
VARRÓGÉP ÉS KERÉKPÁRGYÁR
R. T. o.
BUDAPEST.

